

JÖNKÖPING INTERNATIONAL
BUSINESS SCHOOL
JÖNKÖPING UNIVERSITY

Konsekvenserna av övergången till K3-regelverket och en fortsatt inter- nationell harmonisering

- från leasegivarens perspektiv -

Magisteruppsats inom Företagsekonomi

Författare: Alexandra Bergström Uvabäck

Ida Edlund

Handledare: Gunnar Rimmel

Jönköping Maj 2013

Sammanfattning

Magisteruppsats inom företagsekonomi, Civilekonomprogrammet med inriktning revision, Internationella Handelshögskolan i Jönköping, VT 2013.

Författare: Ida Edlund och Alexandra Bergström Uvabäck

Titel: Konsekvenserna av övergången till K3-regelverket och en fortsatt internationell harmonisering – från leasegivarens perspektiv.

Bakgrund och problem: Det nya K3-regelverket är en del av Bokföringsnämndens K-projekt och ska tillämpas av svenska onoterade bolag av större storlek från och med 1 januari 2014. Regelverket är en del av det harmoniseringsprojekt som pågår i världen vilket kan göra det svårt för företag utan internationella anknytningar att se någon direkt fördel av övergången och de initiala kostnader som tillkommer.

Syfte: Uppsatsen syftar till att kvalitativt utreda hur övergången till K3-regelverket berör ett onoterat koncernbolag som innehar rollen som leasegivare. Ytterligare syftar uppsatsen till att granska hur revisorer ser på denna förändring och hur eventuella problem kan undvikas. Förhoppningsvis kommer denna granskning även underlätta tillämpningen av K3 för det företag som valts för fallstudien.

Avgränsningar: Denna uppsats har som syfte att belysa de förändringar som uppkommer för leasegivare vid övergången, vilket gör att de regler som skiljer sig åt från tidigare regler på detta område är mest relevanta. Vidare belyses endast ett företag som berörs av övergången i en fallstudie, vilket inte kan sägas ge en generell bild av hur alla företag påverkas av denna.

Metod: Metoden som används i uppsatsen är ett kvalitativt tillvägagångssätt med en fallstudie samt två intervjuer. Vidare beskrivs även metodiken där den insamlade empirin ställs mot den teoretiska referensramen, då dessa tillsammans syftar till att besvara uppsatsens frågeställning.

Resultat och slutsatser: Respondenterna delade uppfattningen att alla företag som innehar rollen som leasegivare till olika grad påverkas av övergången till det nya regelverket. Det nämns även att företag kan ha svårt att se fördelarna med en sådan övergång, vilket visade sig i fallstudien där företaget ansåg att övergången endast innebar ytterligare kostnader och resurser som hade kunnat undvikas. Ingen av parterna ser övergången som särskilt problematisk, även om det finns en stor klyfta mellan företagets samt respondenternas uppfattning angående revisorns roll vid övergången.

Förslag till vidare forskning: Ett intressant område som identifierats för vidare forskning är huruvida de faktiska konsekvenserna av övergången är likvärdiga med de hypoteser som i dagsläget görs. En annan intressant fråga är huruvida övergången bidrar till en internationell harmonisering och om en sådan ens är möjlig. Vi ser även ett intresse i att undersöka om övergången har någon betydande roll för företag på lång sikt eller om praxis gör att förändringarna förr eller senare smälter in i det nuvarande systemet.

Abstract

Master thesis in business administration, Civilekonomprogrammet with specialization within auditing, Jönköping International Business School, spring 2013.

Authors: Ida Edlund och Alexandra Bergström Uvabäck

Title: The consequences of implementing the framework of K3 and the ongoing international harmonization – from the perspective of the leaseholder.

Background and problem: The new framework of K3 should be applied by all big Swedish, unlisted companies from the date of January 1st 2014. The framework is a part of the international project of harmonization, and therefore companies without any essential international boundaries may find it hard to see the advantages from the implementation and the initial costs included.

Purpose: This essay aims to qualitatively investigate the effects of the new accounting rules to one of the concerned companies that hold the position as a leaseholder. Further it aims to inquire auditors' view of the implementation and what they believe will be the major problems, as well as how to prevent these problems. Hopefully this investigation will also give some useful solutions for the company within the case study.

Delimitations: The purpose of this essay is to highlight changes for leaseholders that arise from the implementation, and therefore the rules that differ from earlier rules will be the ones most relevant to investigate. Further on, as there is only one company investigated within the case study, we cannot generalize all concerned companies from this.

Method: The method used in this essay is a qualitative approach where the empirics are built on a case study and additionally two interviews. Further the methodology is described, where the collected empirics are held against the theoretical framework with the aim to answer the problem statement of the essay.

Results and conclusions: The respondents agree with the opinion that all leaseholders to some extent are affected by the implementation of the new framework. Both respondents also state that some of the concerned companies may find it hard to see the advantages of this kind of implementation. This was shown in the case study where the company associated the implementation with nothing more than extra costs and resources that could have been avoided. None of the parties included in the empirics find the implementation as particularly problematic, but there is still a big gap between the views of the respondents and the company regarding the position of the auditor.

Propositions for further research: One area identified as interesting for further investigation is the actual consequences shown after the implementation, and whether the hypotheses made today were correct or not. Another interesting question is whether the implementation actually contributes to the harmonization, and if such a harmonization ever will be possible. We also find it interesting to investigate whether the changes coming from the implementation will have any essential long-term effect on the concerned companies at all, or whether praxis will reduce the changes and make them a part of the already existing system.

Förord

Vi vill först och främst rikta ett stort tack till vår handledare Gunnar Rimmel, som med engagemang och intresse har varit ett stort stöd vid genomförandet av denna uppsats. Hans kunskaper inom området har varit till stor hjälp, samtidigt som han har bidragit med många givande tips och idéer. Vidare vill vi rikta ett stort tack till de respondenter som bidragit med sina erfarenheter, vilket resulterade i en givande diskussion som slutligen gjorde det möjligt för oss att besvara frågeställningen. Bland dessa riktas ett särskilt tack till företaget som ställde upp och bidrog till en intressant och givande fallstudie. Slutligen vill vi tacka de opponenter som åtagit sig att delge oss sina åsikter, vilket har lett till ytterligare förbättring av uppsatsens innehåll samt utförande.

Jönköping 7 mars 2013

Ida Edlund

Alexandra Bergström Uvabäck

Innehållsförteckning

1 Inledning.....	2
1.1 Bakgrund	2
1.2 Problemdiskussion	4
1.3 Frågeställning	6
1.4 Syfte	6
1.5 Avgränsningar	6
2 Referensram.....	8
2.1 Utvecklingen inom internationell redovisning.....	8
2.2 Tidigare debatter gällande övergången till internationella regelverk.....	11
2.3 Övergången till K3-regelverket	13
2.4 Tidigare redovisning av leasing	15
2.4.1 Leasing enligt IAS 17 (IFRS)	15
2.4.2 Leasing enligt Redovisningsrådets Rekommendationer (RR 6:99)	17
2.4.3 Leasing enligt BFNAR 2000:4	18
2.4.4 Redovisning av leasing enligt K3-regelverket	18
3 Metod	21
3.1 Val av metod.....	21
3.2 Referensram/sekundär granskning.....	23
3.3 Primär granskning	24
3.4 Val av företag	26
3.5 Val av respondenter	27
3.6 Genomförandet av intervjuerna	27
3.7 Genomförandet av fallstudien.....	28
3.8 Empiri	29
3.9 Analys.....	31
3.10 Validitet och reliabilitet.....	31
4 Empiri	34
4.1 Med utgångspunkt i K3-regelverket som har sin grund i 'IFRS for SME's - hur påverkas företag som innehar rollen som leasegivare av att nationella redovisningsregler går mot en internationell harmonisering?.....	34
4.1.1 Revisorernas perspektiv	34
4.1.2 Företagets perspektiv	36
4.2 Skiljer sig synen på införandet av K3-regelverket mellan revisorer och ett företag som berörs av införandet?.....	37
4.2.1 Revisorernas perspektiv	37
4.2.2 Företagets perspektiv	41
4.3 Innebär införandet av K3-regelverket några nackdelar för leasegivare och deras redovisning?.....	42
4.3.1 Revisorernas perspektiv	42
4.3.2 Företagets perspektiv	43
5 Analys.....	44
5.1 Med utgångspunkt i K3-regelverket som har sin grund i 'IFRS for SME's' - hur påverkas företag som innehar rollen som leasegivare av	

att nationella redovisningsregler går mot en internationell harmonisering?	44
5.2 Skiljer sig synen på införandet av K3-regelverket mellan revisorer och ett företag som berörs av införandet?.....	47
5.3 Innebär införandet av K3-regelverket några nackdelar för leasegivare och deras redovisning?.....	49
6 Slutsats.....	53
6.1 Med utgångspunkt i K3-regelverket som har sin grund i 'IFRS for SME's'- hur påverkas företag som innehar rollen som leasegivare av att nationella redovisningsregler går mot en internationell harmonisering?.....	53
6.2 Skiljer sig synen på införandet av K3-regelverket mellan revisorer och ett företag som berörs av införandet?.....	54
6.3 Innebär införandet av K3-regelverket några nackdelar för leasegivare och deras redovisning?	55
6.4 Egna reflektioner	57
6.5 Förslag till vidare forskning	58
6.6 Hållbarhetsrapportering	58
7 Källförteckning.....	59

Förkortningar

BFN	Bokföringsnämnden
BFNAR	Bokföringsnämndens Allmänna Råd
FASB	Financial Accounting Standards Board
IAS	International Accounting Standards
IASB	International Accounting Standards Board
IASC	International Accounting Standards Committee
IFRIC	International Financial Reporting Interpretations Committee
IFRS	International Financial Reporting Standards
RR	Redovisningsrådets Rekommendationer
SEC	United States Securities and Exchange Commission
SME's	Small and Medium-sized Entities
EG	Europeiska Gemenskapen
EU	Europeiska Unionen
US GAAP	United States Generally Accepted Accounting Principles
ÅRL	Årsredovisningslagen

1 Inledning

Det inledande kapitlet av uppsatsen introducerar de bakomliggande orsakerna till problemet som uppsatsen syftar till att besvara. Resonemang rörande det underliggande problemet resulterar i en frågeställning samt det syfte som önskas uppnås. För att syftet ska uppfyllas genom de frågeställningar som görs, avslutas den inledande sektionen med uppsatsens avgränsningar.

1.1 Bakgrund

I samband med att Europeiska Unionen (EU) implementerade IAS-förordningen 2004 beslutade Bokföringsnämnden (BFN) att införa ett regelverk som skulle gälla för alla företag, oavsett storlek. Reglerna i K-projektet har sin utgångspunkt i Bokföringslagen (BFL) och anger hur företag ska avsluta sin löpande bokföring vid respektive bokslut. Beroende på ett företags storlek finns olika regler att tillämpa. 2006 infördes K1 som blev starten till projektet vilken hänvisar till hur enskilda näringsidkare ska upprätta förenklade årsbokslut. År 2008 utvecklades K2 som är anpassat till mindre aktiebolag vid upprättandet av årsredovisning. År 2009 beslutades även att ekonomiska föreningar skulle upprätta årsredovisningar enligt K2. Vidare beslutades år 2010 att ideella föreningar samt registrerade trossamfund skulle upprätta ett förenklat årsbokslut enligt K1. År 2012 kom beslutet att det sist utvecklade allmänna rådet, K3, skulle tillämpas av onoterade större aktiebolag vid upprättandet av årsredovisning samt koncernredovisning (BFN, 2013). Även K4 är en del av regelverket, vilken innebär att ett företag tillämpar internationella regler enligt International Financial Reporting Standards (IFRS). Detta är ett krav för noterade aktiebolag inom EU (Sharp & Flesher, 2011). Syftet med att utveckla K-projektet var att alla användare skulle finna ett komplett regelverk som passade just deras redovisning (BFN, 2012a).

Redan när Sverige beslutade att ingå medlemskap i EU år 1995, som vid den tiden benämndes under namnet Europeiska Gemenskapen (EG), stod det klart att mycket skulle komma att ändras inom de svenska reglerna för redovisning. Redan då anpassades den nationella redovisningen i Sverige för att även kunna tillämpas av företag på en internationell nivå (Artsberg, 2005). En post som bland annat kom att förändras var leasing, då de dåvarande reglerna ej ansågs uppfylla användarnas behov (Rundfelt, 2013). År 2005 antog EU det internationella regelverket IFRS, vilket utvecklades av International Accounting Standards Board (IASB). Alla börsnoterade företag inom EU blev därmed re-

glerade att upprätta redovisning enligt IFRS. Syftet med implementeringen av IFRS var att förbättra kvaliteten av redovisningen, samt att stimulera handel och transaktioner mellan medlemsländerna (Platikanova & Nobes, 2006). År 2006 presenterades ett förslag gällande ett internationellt regelverk som skulle vara ett förenklat alternativ till IFRS, och därmed bättre anpassat till onoterade företag (KPMG, 2012a). Regelverket kom att kallas ”IFRS för Small and Medium-sized Entities (SME’s)”, vilket blev antaget som regelverk år 2009 (Sharp & Flesher, 2011). Detta kom att bli utgångspunkten för utvecklingen av K3, även om det finns vissa skillnader mellan regelverken då K3 till viss del är anpassat efter svenska förhållanden (Drefeldt & Törning, 2012). Sådana förhållanden inkluderar redan existerande svensk normgivning och svensk redovisningspraxis, samt det svenska sambandet mellan redovisning och beskattning (BFN, 2012c). Redovisning av leasing enligt IFRS och K3 bygger på samma principer, där alla rättigheter och skyldigheter ska redovisas i balansräkningen. Dessa principer medför stora förändringar för många företag, då redovisning av leasing enligt tidigare svenska regler skiljer sig stort från internationella redovisningsregler (Törning, 2010).

Sedan införandet av K3 år 2012 har detta varit huvudregelverket för svenska, onoterade företag vid upprättandet av årsredovisning samt koncernredovisning. Dock är reglerna inte tvingande före januari 2014, då K3 ska tillämpas av alla större, svenska, onoterade företag som uppfyller kraven för att tillämpa Årsredovisningslagen (ÅRL) (KPMG, 2012a). Ett större företag klassificeras i ÅRL som ett företag med över 50 anställda, en balansomslutning på över 40 miljoner kronor, samt en nettoomsättning som överskrider 80 miljoner kronor. För att ett företag ska klassificeras som ett större företag ska samma två kriterier infrias två år i rad (BFN, 2010). En huvudregel är även att det ska finnas ett jämförelseår när regelverket träder i kraft, vilket innebär att de berörda företagen redan från och med januari 2013 rekommenderas att redovisa enligt K3 (KPMG, 2012a).

K3 regelverket är ett principbaserat regelverk, och ska tillämpas fullt ut om ett företag väljer att följa regelverket (Drefeldt & Törning, 2012). Ett principbaserat regelverk ger i regel lite handledning angående hur principerna ska användas för varje specifik situation. Istället får företag göra egna tolkningar av regelverket, och vidare bedöma hur det ska tillämpas för varje individuellt tillfälle (Marton, Lumsden, Lundqvist, Pettersson & Rimmel, 2010). Sådana regler som inte specifikt går att finna i K3 ska i första hand ersättas med liknande eller relaterade bestämmelser i regelverket. Nästa steg är att tilläm-

pa de grundläggande begrepp och principer som går att finna i det andra kapitlet. BFN har som uppdrag att utveckla god redovisningssed, vilken ska tillämpas av alla svenska företag utöver reglerna i ÅRL. Vidare ska även deras arbete med att utveckla K3 vara inom ramen för ÅRL (Drefeldt & Törning, 2012). Ett resultat av detta är dock att ett antal svenska regler avviker från de principer som anges i K3-regelverket, med hänsyn till vad som står stadgat i ÅRL (BFN, 2012c). Även mindre företag kan välja att tillämpa K3, dock med lägre krav gällande tilläggsupplysningar jämfört med större företag (Drefeldt & Törning, 2012).

1.2 Problemdiskussion

När nya redovisningsprinciper ska tillämpas i ett företag krävs ofta stora resurser, både ekonomiskt och tidsmässigt (Whittington, 2008). Detta samtidigt som många företag stötte på motgångar i den senaste lågkonjunkturen, vilket kan göra det ännu svårare att finansiera en sådan övergång. En situation där företag inte har de förkunskaper som krävs kan leda till kostsamma korrigeringskostnader som följd. Vidare är K3-regelverket utvecklat med utgångspunkt i internationella redovisningsregler, vilket innebär att svenska regler kan anses vara bättre lämpat för ett företag utan internationella intressenter eller dotterbolag.

Redovisning av leasing är ett av de områden som kräver övergripande förändringar vid övergången till K3-regelverket (Törning, 2010). Ett leasingavtal är ett avtal där en leasgivare, under avtalade villkor samt under avtalad tid, ger en leasetagare rätt att nyttja en tillgång i utbyte mot betalning. När risker och fördelar i leasingavtalet överförs till leasegivaren är detta ett finansiellt leasingavtal. Ett operationellt leasingavtal klassificeras därefter som ett sådant leasingavtal som inte är finansiellt (RR 1999). Många företag har för enkelhetens skull valt att redovisa leasingavtal som operationella i årsredovisningen. Ett operationellt leasingavtal kan jämföras med ett rent hyresavtal, med valet för leasetagaren att lämna tillbaka leasingobjektet eller förlänga avtalet vid leasingperiodens slut (Finansnord, 2013). Fram till införandet av K3-regelverket har de flesta svenska, onoterade företag upprättat koncernredovisning enligt BFNAR 2000:4 (BFN, 2000). Dessa regler har gett företag utrymme att till stor del själva bestämma hur leasing ska redovisas i årsredovisningen. En viktig skillnad mellan BFNAR 2000:4 och K3-regelverket är vidare att företag tidigare inte har behövt skilja på finansiella och operationella leasingavtal. Detta innebär att företag inte behövt ta ställning till hur leasingav-

tal ska klassificeras, med resultatet att det heller inte finns några sådana tilläggsupplysningar i årsredovisningen. Generellt sett kommer K3-regelverket innebära en ökad betydelse för tilläggsupplysningar, vilket innebär ett krav på ett utökat antal noter i årsredovisningen efter övergången (BFN, 2012c).

Det har tidigare vidtagits åtgärder på internationell nivå för att förbättra kvalitén angående redovisning av leasing. En sådan åtgärd inleddes år 2006 då IASB, tillsammans med Financial Accounting Standards Board (FASB), påbörjade ett projekt som innefattade både utveckling samt förbättring inom detta område (De Martino, 2011). Målet med projektet var att arbetet skulle resultera i en väsentlig förbättring gällande redovisning av leasing (Henry, Holzmann & Yang, 2007). Organisationerna som låg bakom förändringarna ville även att projektet skulle resultera i ett konsekvent regelverk med endast en modell att följa vid klassificering av leasingkontrakt (De Martino, 2011). En central fråga vid projektets inledning blev därför vikten av klassificering mellan operationella samt finansiella leasingavtal. Syftet med finansiell rapportering är att det ska fungera som grund för ekonomiska beslut, vilket är ett synsätt som accepteras av de flesta. Genom att företag undviker att redovisa leasingkontrakt i balansräkningen, kan detta leda till felaktigheter i intressenters ekonomiska beslut (Lipe, 2001). En regelförändring angående klassificering av leasingkontrakt ansågs kunna påverka leasegivare, då dessa tidigare haft möjlighet att tolka samt klassificera respektive leasingkontrakt på det sätt som varit mest fördelaktigt för deras finansiella ställning. Vidare bedömdes därför en regelförändring nödvändig, för att klassificeringen rätteligen skulle grundas på de underliggande ekonomiska förutsättningarna för denna. Detta istället för att spegla hur företag själva ville framhäva sin ekonomiska ställning (Henry et al., 2007). Även skattemässigt leder en sådan regelförändring till konsekvenser för leasegivaren. När avtalet redovisas som en försäljning ska hela intäkten redovisas och beskattas på en gång. Detta medan ett avtal som redovisas som en uthyrning ger möjlighet att redovisa intäkten successivt under flera år (Lodin, Lindencrona, Melz, Silfverberg & Simon-Almendal, 2011).

1.3 Frågeställning

Huvudfråga

Införandet av K3-regelverket innebär förändringar för svenska onoterade företag av större storlek. De berörda företag, som innehar rollen som leasegivare, kommer vara tvungna att ändra och anpassa sin redovisning på olika sätt beroende på vilken typ av företag och industri det rör sig om. Utifrån introduktionen och problemdiskussionen vill författarna med denna uppsats besvara följande huvudfråga:

Med utgångspunkt i K3-regelverket som har sin grund i 'IFRS for SME's' – hur påverkas företag som innehar rollen som leasegivare av att nationella redovisningsregler går mot en internationell harmonisering?

Delfrågor

Följande delfrågor syftar till att exemplifiera och klargöra hur företag som innehar rollen som leasegivare kan komma att påverkas av övergången, samt hur synen på dessa konsekvenser skiljer sig mellan företag och revisorer:

Skiljer sig synen på införandet av K3-regelverket mellan revisorer och ett företag som berörs av införandet?

Innebär införandet av K3-regelverket några nackdelar för leasegivare och deras redovisning?

1.4 Syfte

Uppsatsen syftar till att kvalitativt utreda hur övergången till K3-regelverket berör ett onoterat koncernbolag som innehar rollen som leasegivare. Ytterligare syftar uppsatsen till att granska hur revisorer ser på denna förändring, samt hur de eventuella problem som förväntas uppstå för företagen kan undvikas. Förhoppningsvis kommer denna granskning även underlätta tillämpningen av K3 för det företag som valts för utförandet av fallstudien.

1.5 Avgränsningar

Denna uppsats hanterar två perspektiv avseende övergången, vilka utgörs av dels ett företags perspektiv samt revisorers perspektiv. K3-regelverket är det regelverk som ligger

till grund för undersökningen. Vidare har detta regelverk sin utgångspunkt i internationella regler, vilket innebär att det internationella regelverket IFRS kommer finnas med i studien.

Uppsatsen syftar till att jämföra skillnader mellan K3-regelverket och tidigare svenska regler, vilket innebär att de regler som väsentligt skiljer sig åt är mest relevanta i undersökningen. I studien kommer svenska regler gällande leasing, såsom RR 6:99 och BFNAR 2000:4, samt den internationella standarden IAS 17, lyftas fram då problematiken kring leasing särskilt berör företaget i fallstudien. Vidare använder sig detta företag av leasing i den form där de innehar rollen som leasegivare, och därför kommer denna uppsats främst illustrera leasegivarens redovisning. Det ska även poängteras att endast ett av de företag som berörs av övergången belyses i fallstudien, vilket inte kan anses ge en generell bild av hur alla företag påverkas av denna.

2 Referensram

Följande sektion syftar till att utöka kunskapen om det bakomliggande problemet för att med hjälp av teoretiska fakta samt tidigare studier binda samman den insamlade empirin med uppsatsens bakgrund, problem och syfte. För att generera ett brett perspektiv samlas empiri från olika källor med olika aspekter såsom historian bakom problemet samt tidigare debatter kring ämnet.

2.1 Utvecklingen inom internationell redovisning

I den bibliska historien 'Babels Torn' berättas det om hur det från början bara fanns ett enda språk som delades av alla människor. Detta gjorde att kommunikation och samarbete förenklades, vilket resulterade i att det inte fanns några begränsningar för vad människor kunde uppnå. För att Gud skulle kunna hindra människorna i Babel från att bygga ett oändligt högt torn, ansåg han det vara nödvändigt att skapa flera olika språk. Detta gjorde att arbetarna inte längre kunde kommunicera med varandra, vilket ledde till att samarbetet eliminerades (Erickson, Esplin & Maines 2009). Denna slutsats, att fler språk är mer komplicerat än ett, motiverar vikten av en gemensam internationell finansiell rapportering. Historiskt sett har företag anpassat redovisningen efter nationella redovisningsstandarder, vilket lett till att internationella investerare varit tvungna att hantera alla dessa olika "redovisningsspråk" innan de valt att investera. Vad som gjort det än mer komplicerat är det faktum att två företags finansiella rapporter, vid första anseendet, ofta ser likadana ut även om de upprättats efter två olika nationella standarder. Detta beror på att benämningen av kategorierna som siffrorna faller under inte skiljer sig nämnvärt åt. Siffrornas och resultatens verkliga betydelse kan dock skilja sig väsentligt mellan olika länder, då reglerna och principerna som används för att ta fram dem är olika (Erickson et al., 2009). Rörelsen av kapital i världen har ökat i takt med att investerare numera väljer att investera i andra länder än deras egna (Scannel & Slater, 2008). Detta samtidigt som företag ofta är noterade på fler aktiemarknader än just den där de har sitt säte. Behovet och önskemålet av att utveckla ett och samma redovisningssystem som täcker hela världen har därmed blivit större, vilket har bidragit till en ökad implementering av IFRS i världen (Securities and Exchange Commission, 2007).

IASB, grundare till regelverket IFRS, bildades år 2001 och har sedan starten varit mycket framgångsrika när det gäller att påverka nationella redovisningsstandarder runtom i världen. Anledningen till framgångarna beror till stor del på det stora antalet

ledamöter som är verksamma inom IASB. Detta gör att det finns utrymme för välgrundade diskussioner angående problem som kan komma att uppstå i standarden och hur dessa ska lösas på bästa sätt. Det internationella regelverket anses därför ha hög kvalitet, vilket vidare gör det mer användbart och framgångsrikt i praktiken (Damant, 2000). En annan orsak till framgångarna är det faktum att United States Securities and Exchange Commission (SEC) tillåter utländska företag, som är noterade på den amerikanska aktiemarknaden, att tillämpa IFRS istället för US GAAP som tidigare var det enda accepterade regelverket (Whittington, 2008). Enligt IASB ska finansiella rapporter som upprättas enligt IFRS vara transparenta och verklighetsbaserade. Detta grundar sig i att de finansiella rapporterna ska upprättas för att vara så användbara som möjligt för intressenter som använder dessa vid sina ekonomiska beslut (Damant, 2000). Före bildandet av IASB benämndes kommittén istället som International Accounting Standards Committee (IASC). De standarder som utvecklades av IASC går fortfarande under namnet International Accounting Standards (IAS), medan standarder som utvecklas av IASB går under benämningen IFRS (Carmona & Trombetta, 2008).

Även inom Europa har en växande globalisering ställt krav på en ökad jämförbarhet mellan olika länders redovisning (Schaub, 2005). Eftersom samarbetet mellan medlemsländerna hela tiden ökar, blir även efterfrågan på en analogi mellan ländernas redovisningsprinciper större (Van Hulle, 1993). Efter att IAS i stor utsträckning redan accepterats som internationell standard, påbörjades år 1995 förberedelserna till en reglering gällande IAS som obligatorisk redovisningsstandard för alla noterade företag inom EU (Damant, 2000). År 2002 ledde detta till ett beslut om att alla börsnoterade bolag inom unionen skulle tillämpa IFRS inom en snar framtid (Soderstrom & Sun, 2008), och år 2005 infördes detta som en del av EU:s lagstiftning (Sharp & Flesher, 2011). Vid införandet av IFRS uppmuntrades även onoterade företag att tillämpa regelverket, även om dessa stod utanför den tvingande lagstiftningen (Xiaohui & Zhang, 2010). Det visade sig dock att många länder ändå valde att fortsätta tillämpa nationella regelverk för onoterade företag. År 2009 presenterades därför ännu en standard av IASB, 'IFRS for SME's', som var bättre lämpad för mindre företag (Sharp & Flesher, 2011).

Ett problem som kan uppkomma vid införandet av en ny standard har sin grund i att det nya regelverket påverkar både användare av årsredovisningen, samt företagen som ska upprätta årsredovisningen (Watts & Zimmerman, 1986). Då dessa två intressen ofta är i

konflikt med varandra är det svårt att hitta en standard som passar alla, utan att någon av parterna hamnar i en sämre sits än de var innan införandet (Scharpf, 2004). Något som skulle gynna IASB, samt öka implementeringen av IFRS, vore att involvera de parter som berörs av nya redovisningsnormer redan i utvecklingsfasen. När användare är involverade i utvecklingen av nya normer, ökar även förtroendet för dessa (Ryfe, 2005). På europeisk nivå kontrolleras kvaliteten på alla standarder inom IFRS genom att varje ny individuell standard kontrolleras av EU-kommissionen innan den blir europeisk lag (Schaub, 2005).

Något annat som är mycket centralt vid implementeringen av ett nytt regelverk är till vilken grad det påverkar kulturen i det land där det implementeras (Whittington, 2008). Även om möjligheten till jämförbarhet mellan länder har ökat, är kulturskillnader en anledning till varför det fortfarande verkar finnas svårigheter att öka jämförbarheten ytterligare inom EU (Zeff, 2007). Kulturen inkluderar alla de existerande tankar och normer som finns gällande redovisningssystem och upprättandet av årsredovisning. Detta både inom enskilda företag, samt för branschen som helhet (Whittington, 2008). Ett lands kultur kan delas upp i fyra olika grupper; affär och finans, redovisning, revision, samt reglering. En hög grad av differens inom dessa områden innebär ökade svårigheter att utveckla jämförbarheten mellan länder. Inom affär och finans är det ofta lagar om inkomstskatt, samt andra liknande lagar, som resulterar i kulturskillnader (Zeff, 2007). Det faktum att beskattningsregler skiljer sig mellan länder har även visats leda till att företag anammar skattefördelar genom transaktioner med andra länder (Lodin et al., 2011). Inom EU är redovisning gällande mervärdesskatt ett område som till stor del är harmoniserat mellan medlemsländerna (Kleerup, Kristoffersson, Melz & Öberg, 2012).

Olika normer och värderingar, både inom länder och mellan länder, påverkar implementeringen av ett regelverk samt vilka motgångar som uppkommer. Förståelsen av detta är särskilt relevant vid implementeringen av en principbaserad internationell standard, när syftet är att implementeringen ska ske på samma sätt i hela världen. Principbaserade standarder är mindre tydliga än regelbaserade standarder, då regelbaserade standarder anger mer specifika riktlinjer som ska följas. Med andra ord ger ett principbaserat regelverk mer utrymme för länder och företag att själva påverka implementeringen, och vidare anpassa det nya regelverket efter redan existerande normer och värderingar (Whittington, 2008). Även om International Financial Reporting Interpretations Committee

(IFRIC) har skapats av IASB för att underlätta tolkningen av IFRS, finns det en stor risk att nationella normgivare gör skilda tolkningar. Detta leder till att länder arbetar på olika sätt trots att de följer samma regelverk, vilket i sin tur påverkar jämförbarheten. En nackdel med implementeringen av ett nytt regelverk ligger i svårigheten som uppkommer med att jämföra årsredovisningar från olika år för ett och samma företag. Tillämpningen av en ny standard kan innebära att ett företags årsredovisning i år ser fullständigt annorlunda ut jämfört med den som upprättades för fem år sedan, vilket kräver noga planering från företagets sida (Damant, 2000).

2.2 Tidigare debatter gällande övergången till internationella regelverk

Tidigare studier som beskriver implementeringen av internationella regler i Tyskland, visar på en rad förändringar i företags redovisning. Bland annat innebar en sådan övergång förändringar i olika nyckeltal, samt i relevansen av olika bokslutsuppgifter. En anledning till varför implementeringen av internationella redovisningsregler innebär stora förändringar, är det faktum att europeiska nationella regler ofta är inriktade mot intressenter. Detta samtidigt som dessa redovisningsregler har en stark koppling till nationella skatteregler. IFRS är däremot upprättat med hänsyn till aktieägare, och har vidare inte någon koppling till skatteregler (Hung & Subramanyam, 2004). När IFRS implementerades i australiensiska redovisningsregler gjordes vissa restriktioner avseende innehållet. En ökad tendens av sådana restriktioner skulle innebära att länder har möjlighet att implementera olika alternativ av IFRS. Detta skulle minska jämförbarheten mellan dessa länder vilket hotar utvecklingen av IFRS, då en ökad jämförbarhet mellan länder är det största syftet med utvecklingen av en gemensam internationell standard (Whittington, 2008).

Det har riktats kritik mot IFRS gällande att standarderna är särskilt anpassade för länder med anglosaxisk redovisning, vilket främst används i engelsktalande länder. En bakomliggande faktor till detta är IASB:s tidigare strävan att implementera IFRS i USA, vilket innebär en ökad konvergens med det amerikanska redovisningsrådet FASB. Risken till en differens mellan länder gällande upprätthållandet av IFRS har ansetts öka i takt med en ökad implementering. Denna ökning innebär att IASB blir allt mer tvungna att förlita sig till att nationella regler och stadgar bidrar till en korrekt implementering samt fort-

satt upprätthållande av IFRS (Whittington, 2008). Externa faktorer kommer fortsätta påverka implementeringen inom olika länder, viket enligt många innebär att en fullständig harmonisering av redovisningsregler är omöjlig att nå. Trots detta finns det motargument som menar att det åtminstone går att se en internationell harmonisering av de formella regler som måste följas (Damant, 2000). IFRIC, som arbetar med att tydliggöra IASB:s standarder, har försökt minska risken att jämföras med FASB som ofta anses vara ett system av ”regelbaserade standarder”. Detta genom att reducera vissa detaljer samt innehåll i IFRS. (Whittington, 2008). Eftersom kvaliteten på redovisningen, samt den ekonomiska effektiviteten, skiljer sig mellan olika länder blir det än mer intressant att analysera effekterna som uppkommer när alla länder ska använda samma redovisningsregler (Soderstrom & Sun, 2007).

Tidigare studier visar hur en övergång till IFRS resulterar i stora skillnader i företags årsredovisningar när det gäller bland annat uppskjutna skatter, pensioner, materiella anläggningstillgångar samt uppskjutna reserver. Studien framhäver även andra skillnader som främst påverkar företags redovisade värden av totala tillgångar, eget kapitals bokförda värde samt skillnader mellan bokförda värden och nettoresultat. Bokförda värden spelar en större roll enligt IFRS än de gör enligt nationella redovisningsregler. Analysen av de olika regelverken fastställer att dessa skillnader beror på att IASB utvecklar redovisningsstandarder med fokus på att ge en rättvisande bild (Hung & Subramanyam, 2004). Ett annat område som vidare diskuterats är kostnaderna som tillkommer av att byta redovisningssystem. Dessa kostnader inkluderar både vad det kostar att implementera själva systemet, samt kostnader för den utbildning och de förkunskaper som krävs (Whittington, 2008).

Exempel på olika faktorer som påverkar ett lands redovisning är landets rättssystem, skattesystem, generella ägarstrukturer, samt landets politiska system. Detta innebär att det finns skillnader gällande vilka ekonomiska konsekvenser som uppkommer vid införandet av IFRS. Genom att analysera hur dessa faktorer samspelar med redovisningsreglerna, går det förutspå vilka de ekonomiska konsekvenserna av att byta regelverk skulle bli i olika länder (Soderstrom & Sun, 2007). Externa finansiärer har varit en viktig faktor för experter som förespråkar en internationell tillämpning av IFRS. De länder som ligger utanför den anglosaxiska sfären har hittills upprättat finansiella rapporter med hänsyn till staten och kreditgivare. Det har då tagits mindre hänsyn till investerare, som

däremot varit huvudintressenten vid upprättandet av redovisning i anglosaxiska länder. Detta har inneburit att investerare inte fått den information de behöver, vilket i värsta fall kan ha lett till att de har tagit felaktiga beslut. Dessa förespråkare argumenterar därför för hur IFRS bidrar till en ökad möjlighet för internationella investerare att göra riktiga och välgrundade beslut (Damant, 2000). Övergången till IFRS har visats resultera i förbättringar inom informationsområdet. Detta beror på att IASB upprättar IFRS med grundtanken att standarden ska bidra till en högre kvalitet på den finansiella rapporteringen. Till följd av detta får resultatets värde en större relevans (Soderstrom & Sun, 2007). Förespråkarna för IFRS anser vidare att det inte bara är externa investerare som drar nytta av ett internationellt regelverk. De menar även att IFRS ger en bättre bild av verkligheten för alla intressenter av ett företags redovisning, vilket innebär att alla intressenter påverkas positivt av införandet av en internationell standard (Damant, 2000).

De debattörer som är mer kritiska angående utvecklingen av ett internationellt regelverk anser att det än idag är svårt att se någon möjlighet för internationella investerare att på ett fullt korrekt sätt jämföra årsredovisningar mellan olika länder. Många av svårigheterna ligger i kulturella olikheter, samtidigt som det uppstår problem när länder tolkar samma redovisningsstandard på olika sätt (Zeff, 2007). Det har visat sig att sådana nationella normer, värderingar och rutiner som länge delats och accepterats inom ett land är svåra att ersätta med nya officiella regler (Nobes, 2011). Kritikerna anser vidare att en ökad jämförbarhet mellan länder, samt en ökad internationell konvergens, kräver att alla delaktiga parter ser sin betydelse i det hela. Detta inkluderar akademiker, revisorer och ekonomiavdelningar likväl som nationella tolkare och normgivare (Zeff, 2007).

2.3 Övergången till K3-regelverket

Fram till år 2005 hade BFN rollen att utveckla god redovisningssed i Sverige. Utöver detta hade BFN ett viktigt uppdrag som innebar en anpassning av RR:s rekommendationer, som var utformade för att tillämpas av börsnoterade företag, till att även kunna tillämpas av onoterade företag. När EU år 2004 antog förordningen att alla noterade företag skulle följa IASB:s standarder istället för RR, upphörde RR:s arbete och rekommendationerna övertogs istället till sin helhet av BFN. I samband med detta beslutades det även att BFN, istället för att fortsätta det omfattande arbetet med att justera RR:s rekommendationer, nu skulle ge ut ett antal allmänna råd som var och ett var anpassat för

olika typer av företag. Detta ansågs leda till en betydelsefull förenkling för företag, vilket innebar en inledning av K-projektet (Drefeldt & Törning, 2012).

Fram till införandet av K3-regelverket hade de företag, som inte valde att tillämpa internationella regler i form av IFRS, ett antal olika regler att följa vid upprättandet av årsredovisningen:

- 5 rekommendationer från BFN (t.ex. BFN R1 Forskning och utveckling)
- 24 st uttalanden som BFN gett ut före 1999 (t.ex. BFN U 89:14 Redovisning av avskrivning efter brand)
- 6 BFNAR med uttalanden (t.ex. BFNAR 2001:4 Tillämpning av s.k. inkuranstrappa),
- 6 BFNAR med vägledningar (t.ex. BFNAR 2003:3 Intäkter)
- RRI- RR 29 från Redovisningsrådet

(KPMG, 2012a)

Olika råd och rekommendationer kunde då användas för olika poster i samma årsredovisning. Detta kom att leda till problem, både för företagen som upprättade årsredovisningen, samt för användarna av denna. När företag hade flera olika regelverk att välja mellan, kunde det i vissa fall vara svårt att avgöra vilket regelverk som var bäst för just deras redovisning. Möjligheten att välja mellan olika regelverk, samt svårigheten i att veta vilket regelverk ett företag valt, gjorde även redovisningen mindre användbar för intressenter vid deras ekonomiska beslut. Detta samtidigt som jämförbarheten mellan olika företag minskade (BFN, 2012c). Det är alltid tillåtet för ett företag att börja redovisa enligt K3 istället för tidigare regler, så länge det inte gäller de företag som uppfyller kraven på att redovisa enligt K4 (BFN, 2012b). De onoterade företag, som enligt RR klassificeras som större bolag, uppmuntras att inleda tillämpningen av K3 från och med 1 januari det räkenskapsår som ska användas som jämförelseår. Detta för att dessa företag då kan upprätta en ingångsbalansräkning som används som jämförelsetal (KPMG, 2012b). Något som är viktigt att ta hänsyn till i samband med övergången är retroaktiv tillämpning av redovisningsprinciper samt värderingsregler. Detta innebär att principer och regler ska tillämpas som om de alltid hade tillämpats. Alla tillgångar och skulder som ett företag har vid övergången till K3 ska inkluderas i ingångsbalansräkningen. Det finns dock vissa undantag där retroaktiv tillämpning inte är tillåten samt vissa fall då tillämpningen är frivillig (Grant Thornton, 2013).

Vad som kom att bli den största förändringen jämfört med tidigare redovisningsregler är det faktum att K3 är ett heltäckande regelverk, som ersätter alla de olika råd och rekommendationer vilka företagen tidigare redovisat i enlighet med. Det är med andra ord inte längre möjligt att i årsredovisningen välja att tillämpa en regel i K3 och en regel i ett annat regelverk, eftersom K3-regelverket ska tillämpas fullt ut eller inte alls (Drefeldt & Törning, 2012). Beroende på vilka redovisningsregler företag tidigare tillämpat kommer övergången innebära stora förändringar för vissa företag, och färre förändringar för andra. De företag som tidigare tillämpat BFN:s normgivning kommer märka en större skillnad, än de företag som redovisat enligt Redovisningsrådets rekommendationer (Persson, Pramhäll & Edlund, 2012). Enligt ÅRL ska balansräkningen, resultaträkningen samt noterna tillsammans ge en rättvisande bild av företagets årsredovisning. I K3 har BFN tolkat denna lag åt företagen, vilket innebär att det ställs fler krav på tilläggsupplysningar enligt K3 än vad som kan tolkas genom att endast undersöka ÅRL. Mindre företag som väljer att följa K3-regelverket har dock inte samma krav på tilläggsupplysningar som större företag. En stor förändring som gäller alla företag oavsett storlek, är att företag nu måste redovisa uppskjuten skatt. Detta är utan undantag eftersom en sådan skatteredovisning är en redovisningsprincip och inte en tilläggsupplysning (Drefeldt & Törning, 2012).

2.4 Tidigare redovisning av leasing

2.4.1 Leasing enligt IAS 17 (IFRS)

År 2006 beslutade IASB och FASB att inleda ett projekt med syfte att justera reglerna för redovisning av leasing. Vid den här tiden uppskattades ungefär 63 procent av alla leasingkontrakt i USA som operationella vid en klassificering. En redovisningsändring förväntades resultera i mer transparenta finansiella rapporter eftersom regelverket gjordes mindre komplext. Transparenta finansiella rapporter innebär vidare att investerare kan ta bättre beslut. För att genomföra de förändringar som eftersträvades bildades en grupp med medlemmar från olika världsdelar som skulle representera de olika perspektiv som berör ett leasingkontrakt. En felaktig klassificering ansågs resultera i en möjlighet för företag att på olika sätt vilseleda intressenter angående företagets finansiella ställning. Det var inte ovanligt med situationer där företag redovisade en balansräkning

utan några existerande lån, men där leasing-obligationer sedan ledde till att företaget gick i konkurs (Henry, Holzmann & Yang, 2007).

Den underliggande principen är att de leasingkontrakt som representerar en form av lån, ska redovisas som om det vore ett traditionellt lån i balansräkningen (De Martino, 2011). För leasegivaren berör klassificeringen främst skillnader i intäktsredovisningen. Ett operationellt leasingavtal innebär att leasegivaren redovisar tillgången i balansräkningen, detta med hänsyn till att de risker och fördelar som härrör till ägandet stannar hos leasegivaren. Tillgången skrivs sedan av i enlighet med liknande tillgångar, samt de standarder som berör varje tillgångsslag. Leasing-intäkterna redovisas sedan linjärt under hela leasing-perioden. Leasetagaren redovisar detta i form av linjära kostnader, förutsatt att denne valt att redovisa leasingavtalet på samma sätt (Marton et al., 2010).

När det istället är fråga om ett leasingkontrakt där alla fördelar och risker överförs från leasegivaren till leasetagaren, klassificeras detta som ett finansiellt leasingkontrakt. Det innebär att leasetagaren ska redovisa leasingkontraktet bland tillgångarna i balansräkningen samtidigt som de skyldigheter som härrör från leasingkontraktet redovisas bland skulderna i balansräkningen (De Martino, 2011). För leasegivaren ska tillgången då redovisas som en försäljning i form av en försäljningsintäkt vid avtalets början. Denna intäkt ska motsvara nuvärdet av de framtida leasingavgifterna. Ett avtal som detta innebär även att kontraktet ses som ett lån från leasegivaren till leasetagaren. Därmed ska en fordran redovisas i leasegivarens balansräkning, vilken betalas av under leasing-perioden och även skapar ränteintäkter. Detta ger en spegelbild av leasetagarens redovisning som redovisar kontraktet som en skuld istället för en fordran, samt räntekostnader istället för ränteintäkter (Marton et al., 2010).

Det har ansetts nödvändigt för finansiella analytiker att justera redovisade värden i finansiella rapporter, med hänsyn till hur företag redovisar leasingkontrakt. Detta för att analytiker skulle ha möjlighet att göra jämförelser mellan företag. En förändring av redovisningsreglerna gällande leasing troddes dock varken kunna påverka eller underlätta detta, eftersom en ökad klassificering inte ansågs leda till några större förändringar i det totala kassaflödet. Klassificeringen visades dock resultera i förändringar i företags nyckeltal, vilket kan påverka investerare vid deras ekonomiska beslut (Henry et al., 2007). I anglosaxiska länder, så som USA, är det vanligt att företag använder leasing för

att finansiera tillgångar. Företag kan på så vis undvika att aktivera dessa tillgångar i balansräkningen vilket leder till en reduktion i skattekostnader (Weil, 2004).

2.4.2 Leasing enligt Redovisningsrådets Rekommendationer (RR 6:99)

Enligt BFNAR 2000:4 (s. 2) ska RR 6:99 tillämpas ”i företag vars aktier är föremål för offentlig handel eller som genom sin storlek har stort allmänt intresse”.

Enligt RR 6:99 finns ett antal situationer samt villkor som är klassiska för ett finansiellt leasingavtal:

- *Leasetagaren äger rätt att köpa leasingobjektet till ett pris som understiger förväntat verkligt värde så mycket att det vid leasingavtalets början framstår som rimligt säkert att rätten kommer att utnyttjas.*
- *Leasing-perioden täcker huvuddelen av leasingobjektets ekonomiska livslängd även om äganderätten inte övergår.*
- *Nuvärdet av minimileaseavgifterna vid leasingavtalets början är minst i det närmaste lika stort som leasingobjektets verkliga värde.*
- *Leasingobjektet är av så speciell karaktär att endast leasetagaren kan använda objektet utan väsentliga modifieringar (RR 6:99, p. 9 Klassificering).*

När klassificeringen sker ska hänsyn tas till avtalets ekonomiska innebörd, och inte till den juridiska formen av avtalet. Klassificering av leasingavtalet ska göras när avtalet sluts. Vid en överenskommelse mellan parterna kan avtalsvillkor samt klassificering ändras under den pågående leasing-perioden. Det ändrade avtalet ska i sådana fall bedömas som ett nytt avtal (RR, 1999). När ett leasingavtal klassificeras som finansiellt ska leasingobjektet redovisas som en fordran i leasegivarens balansräkning. Beloppet på fordringen ska vara detsamma som nettoinvesteringen för objektet enligt leasingavtalet. När ett leasingavtal klassificeras som operationellt ska leasegivaren aktivera leasingobjektet i balansräkningen under respektive slag av tillgång. I resultaträkningen ska intäkterna från leasingavtalet periodiseras och redovisas linjärt under hela leasing-perioden. Det finns dock möjlighet att använda en annan metod om denna bättre visar hur det ekonomiska värdet för objektet minskar över tiden. För väsentliga leasingavtal ska även en ytterligare allmän beskrivning lämnas (RR, 1999).

2.4.3 Leasing enligt BFNAR 2000:4

Enligt BFNAR 2000:4 (s. 1) ska detta regelverk ”tillämpas i näringsdrivande, icke-noterade företag som inte valt att tillämpa RR 6:99. De allmänna råden ska dessutom tillämpas när ett sådant företag upprättar koncernredovisning”.

Några av de punkter som skiljer sig väsentligt från RR 6:99 är de som behandlar klassificering av finansiella och operationella leasingavtal. Enligt BFNAR 2000:4 ska en sådan klassificering ej göras, och alla leasingavtal ska istället hanteras som nyttjanderättsavtal. Detta innebär att alla leasingavtal ska redovisas som om de vore operationella, både i leasegivarens samt leasetagarens årsredovisning. Redovisning av operationella leasingavtal ska göras på samma sätt som anges i RR 6:99. BFNAR 2000:4 kräver även färre upplysningar i årsredovisningen angående leasingavtal än vad RR 6:99 gör. Exempel på sådana upplysningar är framtida minimileasingavgifter, variabla avgifter samt leasing-intäkter. En sådan allmän beskrivning av väsentliga leasingavtal som krävs av RR 6:99 behöver heller inte lämnas, om inget annat stadgats i ÅRL:s regler angående förvaltningsberättelser (BFN, 2000).

2.4.4 Redovisning av leasing enligt K3-regelverket

Enligt K3-regelverket ska klassificering alltid ske vid ingåendet av ett leasingavtal, och får vanligtvis ej ändras från vad som ursprungligen bestäms. Det finns dock en möjlighet för parterna att komma överens om en förändring av villkoren i avtalet. Detta gäller endast när detta kan ske på annat sätt än genom ett nytt avtal. I dessa fall kan klassificeringen ändras eftersom klassificeringen av avtalet då ska prövas på nytt (BFN, 2012c). Definitionerna för de två olika typerna av leasingavtal skiljer sig inte från vad som anges i RR 6:99, och även här är det den ekonomiska innebörden av avtalet som ska tas i beaktning när klassificeringen görs (BFN, 2012c; RR, 1999).

Enligt RR kan leasegivaren i ett operationellt leasingavtal välja mellan att kostnadsföra utgifterna proportionellt med intäkterna, eller att istället kostnadsföra utgifterna när de uppkommer (RR, 1999). K3 har uteslutit detta alternativ och utgifterna ska alltid kostnadsföras på samma grund som leasing-intäkterna (BFN, 2000). För operationella leasingavtal har företag även tidigare varit rekommenderade att för varje tillgångsslag lämna upplysningar avseende anskaffningsvärde, ackumulerade avskrivningar och ackumulerade nedskrivningar på balansdagen. Ytterligare ska upplysningar ges angående perio-

dens avskrivning, nedskrivning och återföring av nedskrivning. Enligt K3-regelverket ska det även finnas upplysningar angående framtida betalningar gällande operationella leasingavtal, samt vid hyra av lokal (KPMG, 2012b).

När det gäller finansiella leasingkontrakt ska leasingavtalet redovisas som en finansiell anläggningstillgång. Leasing-betalningarna delas därefter upp som amorteringar samt ränteintäkter. I ett finansiellt leasingavtal har risker och förmåner som härrör till ägandet av tillgången förts över till leasetagaren. Detta innebär att leasegivaren inte ska redovisa någon materiell eller immateriell tillgång i balansräkningen. Istället har leasegivaren en fordran på leasetagaren med en tillhörande kreditrisk, där risken är det enda som finns kvar hos leasegivaren. Den finansiella anläggningstillgången ska ha samma värde som leasingavtalets nettoinvestering. Detta är att likställa med summan av alla framtida leasingavgifter, diskonterade med den implicita räntan i leasingavtalet. Den implicita räntan består av den räntesats som leasetagaren ska använda vid sin betalning. I leasegivarens resultaträkning är det därmed endast ränteintäkter som redovisas (Drefeldt & Törning, 2012).

Leasegivare som innehar rollen som tillverkare eller återförsäljare kan erbjuda kunder alternativet att leasa en tillgång istället för att köpa den. När en kund beslutar att leasa en tillgång uppstår två intäkter för leasegivaren. Dessa är dels intäkten i form av försäljningspriset efter eventuella avdrag för exempelvis rabatter, samt finansiella intäkter som uppkommer och redovisas över hela leasingperioden. Intäkten som består av det försäljningspris som härrör från ett finansiellt leasingkontrakt ska redovisas av leasegivaren och värdet fastställs till det lägsta av tillgångens verkliga värde samt nuvärdet av minileaseavgifterna diskonterat med marknadsräntan (BFN, 2012c). Även kostnader som härrör från leasingkontraktet ska redovisas av leasegivaren. Dessa ska vid avtalets början redovisas som kostnad för sålda varor, vilket motsvarar summan av den leasade tillgångens redovisade värde reducerat med nuvärdet av icke garanterat restvärde. De eventuella kostnader som uppkommer i samband med ingåendet av ett leasingkontrakt ska redovisas samtidigt som vinsten från försäljningen av leasingobjektet. Det slutliga resultatet är detsamma som differensen mellan försäljningsintäkterna samt kostnaderna för sålda varor, vilket redovisas som en vinst eller förlust vid leasing-periodens slut (BFN, 2012c).

Leasegivaren ska, utöver redovisning av leasingkontraktet i resultaträkning samt balansräkning, lämna utförliga beskrivningar gällande finansiella leasingkontrakt i form av noter i årsredovisningen. Följande upplysningar ska lämnas:

- a) Ej intjänade finansiella intäkter.*
- b) Ej garanterade restvärden som tillfaller leasegivaren.*
- c) Reservering för osäkra fordringar som avser minimileaseavgifter.*
- d) Variabla avgifter som ingår i räkenskapsårets resultat.*
- e) En allmän beskrivning av ingångna väsentliga leasingavtal.*

Enligt ovanstående punkter ska leasegivaren lämna upplysningar, samt ge en allmän beskrivning av väsentliga leasingavtal. Denna allmänna beskrivning kan röra uppgifter angående olika överenskommelser mellan parterna i leasingkontraktet. Exempel på sådana överenskommelser kan vara villkor som ger leasetagaren rätt att förvärva tillgången, samt bestämmelser angående olika klausuler och restriktioner (BFN, 2012c). Upplysningar ska lämnas när sådan information anses väsentlig för bedömningen av ett företags finansiella ställning. Dessa upplysningar ska ange hur leasing-verksamheten inverkar på ett företags ekonomiska ställning (Drefeldt & Törning, 2012).

3 Metod

Uppsatsens tredje kapitel förklarar och exemplifierar olika metoder som användes vid genomförandet av uppsatsen. Metodiken för uppsatsens alla delar, från frågeställning till slutsats, presenteras. Motiveringar och analyser görs av de val som genomförts under uppsatsens uppbyggnad, samt hur dessa har påverkat uppsatsens olika delar.

3.1 Val av metod

Denna uppsats syftar till att undersöka hur ett lands införande av nya redovisningsregler påverkar de berörda företagen. För att på bästa sätt uppfylla syftet med uppsatsen och dess frågeställning har metodvalet baserats på de förutsättningar som finns och vad som bäst lämpar sig för detta ämne. I Sverige är övergången till K3-regelverket en ytterst aktuell fråga då detta är det nyaste regelverket inom K-projektet, vilket alla onoterade bolag av större storlek ska följa. Då detta är ett nytt regelverk finns inga studier eller modeller som tydligt kan berätta hur ett företag på bästa sätt ska tillämpa de nya reglerna eller vad konsekvenserna kommer bli av tillämpningen. Enligt Patel och Davidson (2011), är det därför mest lämpligt att göra en explorativ undersökning som syftar till att fylla luckor inom ett nytt område genom att undersöka problemet utförligt med användning av den kunskap som finns tillgänglig. För att tillgå så mycket kunskap som möjligt inom ett visst problemområde är det lämpligt att använda olika metoder vid inhämtning av fakta. Den information som inhämtas blir sedan underlaget till resultatet, som även kan kallas för empiri.

Vid en vetenskaplig undersökning är en central fråga att binda samman teori och empiri, samt på vilket sätt detta ska göras. Genom en stark koppling mellan dessa blir undersökningen mer verklighetstrogen och ger på så vis en bättre kunskap om situationen. För att på bästa sätt hantera denna fråga kan en forskare välja mellan tre olika begrepp; *deduktion, induktion och abduktion*. En deduktiv metod innebär att undersökningen bygger på tillgänglig information som sedan blir grunden till slutsatserna. Det induktiva metodvalet innebär istället att forskaren följer tidigare gjorda undersökningar utan att följa någon befintlig teori, för att istället komma fram till något som skulle kunna liknas vid en ny teori. En abduktiv metod är en kombination av de två tidigare nämnda metoderna (Patel & Davidson, 2011). En metod kan även vara *kvantitativ* eller *kvalitativ*, vilket beror på vilken teknik som används för att samla information, samt hur den insam-

lade informationen brukas. En kvantitativ metod innebär att informationen baseras på numerära mätningar som sammanställs och analyseras. Detta medan en kvalitativ metod betyder att information samlas genom icke-numerära tillvägagångssätt, så som kvalitativa intervjuer samt andra verbala analysmetoder (Patel & Davidson, 2011).

En negativ aspekt med det induktiva förhållandesättet är det faktum att tillförlitligheten av teorin kan ifrågasättas. Detta med grund i att den är baserad på en specifik situation som inte omfattas specifikt av någon tidigare teori (Patel & Davidson, 2011). Enligt Jacobsen (2002), kan en deduktiv datainsamling i sin tur ofta leda till att författaren är subjektiv vid informationsinsamlingen, vilket på så vis begränsar tillgången av information. Detta då forskningen anpassas efter författarens förväntningar vid forskningens början. För att forskningen ska bli så objektiv som möjligt kan en induktiv datainsamling vara mer lämplig då författaren drar sina slutsatser först efter att informationen har inhämtats. Detta gör att informationen inte blir vinklad utan att författaren istället tar hänsyn till flera olika perspektiv. Det ska dock påpekas att vare sig induktiv eller deduktiv metod ger en fullständigt objektiv bild av vad som undersöks. I undersökningen angående övergången till K3-regelverket används ett induktivt samt kvalitativt förhållandesätt. En induktiv metod blir självklar som bas för denna forskning då ämnet är något som pågår just nu, och av den anledningen finns det inga tidigare teorier eller resultat som specifikt berör detta ämne. Enligt Jacobsen (2002), är en kvalitativ metod, jämfört med den kvantitativa, mer öppen för ny information och förhåller sig därför bäst tillsammans med ett induktivt förfarande.

Datainsamlingen bygger på en kvalitativ fallstudie som kompletteras med kvalitativa intervjuer. En fallstudie innebär att en viss komponent undersöks närmare, vilket kan vara både en individ eller en grupp av individer. I detta fall, då komponenten består av en organisation, benämns komponenten som en *kollektiv enhet*. Då uppsatsen syftar till att undersöka en specifik situation som bygger på en viss process i organisationen, kommer fallstudien konstrueras utifrån denna specifika beslutsprocess. En fallstudie är lämplig för detta syfte då uppsatsen är inriktad på en specifik beslutssituation som berör vissa företag. Detta ger en bredare kunskapsbild av den situation uppsatsen syftar till att undersöka. Då detta är ett relativt outforskat område ger en fallstudie möjligheten att utveckla nya teorier som sedan kan ligga till grund för liknande undersökningar i framtiden (Jacobsen, 2002). Vidare baseras fallstudien på ett företag som är högst relevant för

den frågeställning vilken uppsatsen syftar till att besvara. Kontinuerlig samt personlig kontakt med ekonomiavdelningen på företaget var nödvändig för att genomföra fallstudien.

Fallstudien kompletterades sedan med kvalitativa intervjuer med revisorer som är kunniga inom det område som uppsatsen syftar till att undersöka. Avsikten med dessa intervjuer var att få med ytterligare ett perspektiv i undersökningen. Enligt Patel och Davidson (2011) syftar en kvalitativ intervju till att finna, samt urskilja, intervjupersonens egenskaper och karaktär. En kvalitativ intervju ska inte vara allt för strukturerad då det ska finnas utrymme för intervjupersonen att ge svar som inte utformas av frågan. Frågorna ska med andra ord vara så öppna som möjligt. Båda parterna ska tillsammans skapa intervjun, vilket innebär att intervjun på många sätt ska påminna om ett samtal mellan intervjuaren och intervjupersonen. I ett fall som detta, då intervjupersonen ställer upp utan att få något egentligt utbyte, är det viktigt för intervjuaren att utforma ett meningsfullt resonemang om ämnet samtidigt som intervjupersonen får utrymme att själv resonera i sammanhanget. I detta fall kommer det vara svårt att utföra en intervju där båda parter deltar i sammanhanget på lika villkor, då det är stor skillnad i maktförhållandet mellan en revisor och en student. För att få ett så avslappnat samtal som möjligt kan det då, enligt Patel och Davidson (2011), vara användbart för intervjuaren att bruka ett sådant språkval och kroppsspråk som är lämpat för sammanhanget.

3.2 Referensram/sekundär granskning

Utöver de kvalitativa formerna av fallstudie och intervjuer har tidigare internationella, samt nationella, vetenskapliga studier studerats. Detta i form av tidskrifter och journaler, samt svensk lagstiftning inom redovisning. Ett sådant insamlade kallas sekundär data, vilket beskrivs som en tolkning av sådana saker som redan ägt rum och i sin tur baseras på en primärkälla (Bell, 2005). Det är viktigt att vara kritisk vid insamlandet av sekundär data då både syftet och processen vid insamlandet kan vara påverkad av författarens fördomar samt annat som gör insamlingen subjektiv (Befring & Andersson, 1994). Uppsatsen är strukturerad genom en så kallad ”tratt-teknik” vilket, enligt Patel och Davidson (2011), innebär att författaren skaffar sig kunskap om det generella ämnet i stort innan det smalnas av och frågorna behandlas mer specifikt.

Då uppsatsen syftar till att undersöka övergången till K3, som är en del av Bokföringsnämndens K-projekt, har Bokföringsnämndens allmänna råd samt övriga uttalanden använts för att bidra till en bredare förståelse av vad övergången kan komma att innebära. Vidare har även RR samt ÅRL studerats för att öka denna förståelse. Uppsatsen syftar till att besvara frågan gällande hur leasegivare kan komma att påverkas av det nya införandet. Detta innebär att uppsatsen genomgående belyser leasing, vilket vidare var det huvudsakliga området vid granskningen av olika redovisningsstandarder.

K3-regelverket färdigställdes först år 2012, vilket har inneburit en svårighet i att hitta sekundär data i form av vetenskapliga studier som berör ämnet specifikt. Därför har vetenskapliga studier som berör tidigare övergångar till internationella regelverk, med fokus på olika länders införande av IFRS, varit till nytta för undersökningen. Dessa artiklar hittades genom sökningar i databaserna Business Source Primer, Google Scholar samt Science Direct. Artiklarna har utan undantag varit på engelska och därför användes engelska sökord såsom; ”IFRS”, ”implementation of IFRS”, ”leasing” samt ”harmonization of accounting rules”.

3.3 Primär granskning

Vid utvecklandet av en slutsats som syftar till att vara verklighetstrogen och vidare relevant för situationen, är det viktigt att koppla samman teori med vad som händer i verkligheten (Patel & Davidson, 2011). Den sekundära datainsamlingen har därför kompletterats med en kvalitativ fallstudie samt kvalitativa intervjuer.

Som tidigare nämnts var en fallstudie lämpad för ämnet eftersom uppsatsen syftar till att undersöka en specifik situation där företagets beslutsprocess står i fokus. Författarna tog därför kontakt med ett företag, som är ett onoterat koncernbolag av större storlek, och där med faller inom ramen för de företag som särskilt berörs av övergången. Behovet var ömsesidigt då företaget var tacksamma för all information de kunde få om övergången. Detta gjorde att det blev ett bra samarbete på näst intill lika villkor då båda parterna tog vinning av att samarbeta. Kontakten upprätthölls genom kontinuerliga besök på företagets ekonomiavdelning där information tillgicks angående hur processen gällande övergången fortgick.

Enligt Rogelberg (2007), får författaren vid en fallstudie bättre grepp om det verkliga sammanhanget och hur det verkligen går till, än vad denne skulle tänkas få genom en

kvantitativ studie. Då tekniken är öppen för förändringar och flexibilitet blir det lättare att upptäcka eventuella förändringar som kan vara svåra att förutse. I ett induktivt förfarande, där undersökningen kan komma att utveckla nya teorier, innebär en fallstudie att dessa blir mer verklighetstroga. Det finns dock nackdelar med att använda en fallstudie som kvalitativ metod. Den starkaste svagheten är det faktum att fallstudien endast görs på ett objekt, vilket inte kan generalisera ett helt samhälle. Detta var författarna väl medvetna om vid genomförandet av studien, och för att få ytterligare ett perspektiv i den primära datainsamlingen användes därför även ett annat kvalitativt metodsätt i form av personliga intervjuer. Rogelberg (2007) menar att det även är svårt för författaren att veta vad som styr hur människor agerar i studien, samt vilka yttre faktorer som påverkar. Vid genomförandet av fallstudien fanns det därför anledning att hitta eventuella anledningar till vissa mönster, som kunde minska en felaktig påverkan på resultatet.

Innan genomförandet av de kvalitativa intervjuerna valdes två respondenter ut, som båda representerade någon av de världsledande revisionsbyråerna. När en kvalitativ metod består av få komponenter är en personlig intervju bäst lämpad för att ge en klar bild av hur enskilda individer tolkar och uttrycker sig angående ett specifikt ämne (Jacobsen, 2002). Då en kvantitativ intervju har som mål att bestämma omfattningen av något som på förhand är bestämt, bidrar en kvalitativ intervju till att författaren själv har möjlighet att upptäcka vad det är som händer. I en kvalitativ intervju är förfarandet *ostandardiserat* vilket innebär att frågor och svar ska utvecklas som en *vägledad konversation*. En sådan intervju kräver att intervjuaren är uppmärksam till vilka frågor som kan komma att utvecklas under konversationen (Svensson och Starrin, 1996). En personlig intervju underlättar för intervjuaren att ställa följdfrågor och utläsa övriga signaler som kroppsspråk och gester. Vad som kan anses vara negativt med en personlig intervju är att intervjuaren riskerar att påverka intervjupersonen och dennes svar (Eriksson & Wiedersheim-Paul, 2011). I detta fall blev respondenterna intervjuade var för sig medan de var iförda sina yrkesroller. Detta kan göra att respektive respondent inte ger lika ärliga svar som denne skulle gjort utanför en yrkesroll (Eriksson & Wiedersheim-Paul, 2011).

För att på bästa sätt behandla frågeställningen som uppsatsen syftar att svara till, lades stor vikt vid att utforma intervjufrågorna till att bli så bra som möjligt. Frågorna utformades på samma sätt till båda respondenterna vilket tyder på en hög grad av standardisering. Intervjupersonerna hade dock stort utrymme att fritt tolka frågorna, vilket inne-

bär att frågorna var för sig hade låg grad av strukturering. Detta innebär att intervjuerna var av *semistrukturerad karaktär* (Patel & Davidson, 2011). För att behålla en låg grad av strukturering vid utformandet av intervjufrågorna undveks ja- och nej-frågor, samt andra frågor som kunde anses vara ledande. Enligt Patel och Davidson (2011), ska en intervju lämpligtvis inledas och avslutas med neutrala frågor. Utifrån detta avslutades alla intervjuer med att fråga neutrala frågor så som ”*har du något mer att tillägga?*”.

Tillsammans med handledaren beslutades det att intervjuerna skulle bestå av 14 frågor, vilket bidrog till att så relevant information som möjligt tillgicks. Frågorna gjordes även så öppna som möjligt utan att lämna ämnet, för att på så vis öppna upp för mer oförutsägbara svar samt fler följdfrågor. Det beslutades även att respondenterna skulle få frågorna i förhand via e-post, för att dessa på så sätt skulle kunna bidra med så mycket information som möjligt. Nackdelen med detta kan tänkas vara att svaren blir bestämda i förhand, vilket gör intervjun mer strukturerad då respondenten svarar på ett sätt som denne förväntas svara på. Då ämnet som uppsatsen syftar till att undersöka är relativt komplext, beslutades det att fördelarna av att respondenten kunde förbereda sina svar övervägde nackdelarna i detta fall.

3.4 Val av företag

Denna uppsats syftar till att besvara huvudfrågan angående hur ett företag som innehar rollen som leasegivare påverkas av att internationella regelverk införs. K3-regelverket riktar sig främst till onoterade företag av större storlek, då det är dessa som är reglerade att börja redovisa enligt regelverket år 2014. Baserat på dessa grunder, kontaktades ett företag som författarna kände till väl och visste skulle komma att falla inom ramen för regleringen. Företaget är ett koncernbolag med säte i Jönköping där även koncernens ekonomi hanteras. Ekonomiavdelningen i Jönköping är relativt liten sett till antalet anställda, vilket gjorde det lätt för författarna att komma nära personalen, samt ta del av beslutprocesserna. För att få ett så ärligt svar som möjligt, samt för att svara på företagets önskemål om att vara anonyma, benämns företaget som företag Z i uppsatsen. Det bedömdes att företaget vid en sådan konfidentialitet hade större möjlighet och befogenhet att uppvisa hur verkligheten faktiskt ser ut. Då syftet var att få ett så ärligt och rättvisande resultat som möjligt, ansågs det att fördelarna med konfidentialitet övervägde nackdelarna. Detta bedömdes utifrån slutsatsen att en tillförlitlig källa är av större vikt för uppsatsens resultat än vad en angiven källa är.

Det ska även nämnas att författarna valde att belysa just leasegivare i huvudfrågan först efter kontakten med företaget, då detta område är högst relevant för företagets redovisning och även för andra företag i samma bransch. Innan införandet av K3 hade det aktuella företaget redovisat enligt BFNAR 2000:4 när det gäller leasingavtal. Detta innebär att det inte har gjorts någon klassificering mellan operationella och finansiella leasingavtal, då alla leasingavtal har redovisats som operationella.

3.5 Val av respondenter

Det viktigaste vid valet av respondenter var att dessa hade erfarenhet samt kunskap gällande området som uppsatsen syftar till att undersöka. Syftet med dessa kvalitativa intervjuer var att ge en mer generaliserad bild av ämnet, utöver fallstudien som endast betraktar ett av alla de företag som arbetar med ämnet. De fem största lokala revisionsbyråerna kontaktades, för att på så vis komma i kontakt med lämpliga respondenter. Vid första kontakten eftersöktes revisorer med speciell kunskap inom det berörda området. De rekommenderade revisorerna blev sedan kontaktade via e-post och tackade ja till att ställa upp på respektive intervju. När två av revisorerna hade intervjuats ansågs informationen som tillgåtts vara tillräcklig. Detta för att empirin skulle bidra med så mycket relevant information som möjligt, utan att bli allt för omfattande.

Vid uppsatsens inledning beslutades det att respondenter från olika revisionsbolag skulle representeras, för att på så vis få fram så mycket relevant information som möjligt utan att generalisera ämnet beroende på vilket revisionsbolag som representerades. Genom att utgå från samma frågor i intervjuerna kunde sedan likheter och skillnader mellan svaren betonas, vilket i sin tur gav möjlighet till diskussion samt slutsatser.

3.6 Genomförandet av intervjuerna

Intervjuerna utfördes på den revisionsbyrå som respektive respondent representerade. Då intervjuerna genomfördes på intervjupersonens arbetsplats kunde situationen upplevas som tryggare för respondenten då denne fick agera i sin hemmiljö. Båda författarna var delaktiga vid samtliga intervjuer för att ingen information skulle försummas, samtidigt som vad som kom fram under intervjuerna skulle vara öppet för diskussion mellan författarna i efterhand. För att ytterligare göra situationen så bekväm som möjligt för intervjupersonerna berättades i förhand för var och en av respondenterna att intervjun

skulle hållas konfidentiell. Enligt Patel och Davidson (2011), innebär en konfidentiell intervju att ingen annan än intervjuaren får information om vem som intervjuas. För att upprätthålla konfidentialiteten benämndes respondenterna i uppsatsen med X samt Y.

Efter att respondenterna blivit informerade om konfidentialiteten blev dessa tillfrågade om författarna gavs tillåtelse att spela in intervjuerna. Genom att spela in intervjuerna blev det lättare för författarna att i efterhand få upprepad tillgång till informationen. En annan fördel är, enligt Patel och Davidson (2011), att svaren blir precisa utan några felaktiga ändringar som kan uppkomma på grund av slarv. Det finns dock nackdelar med att spela in en intervju, då själva situationen av att spela in kan påverka intervjuerspersonens svar och göra denne mindre avslappnad. Som tidigare nämnts syftar uppsatsen till att besvara ett relativt komplext ämne, vilket i sin tur kräver komplexa svar. Hade svaren antecknats istället för att spelas in, hade detta lett till mindre utrymme för författarna att notera kroppsspråk och annat som inte kan skrivas ner på papper. Det ansågs därför att en exakt registrering av svaren vägde tyngre än nackdelarna av en inspelning. Tiden på intervjuerna varierade mellan 45 och 60 minuter beroende på svarens räckvidd, samt hur mycket utrymme det fanns för följdfrågor vid respektive fråga.

3.7 Genomförandet av fallstudien

Ekonomiavdelningen på företaget, vilken är den avdelning som hanterar företagets övergång till K3-regelverket, var även den avdelning som behandlades särskilt i fallstudien. Fallstudien genomfördes genom kontinuerliga besök på avdelningen där samtal fördes med både ekonomichefen samt annan personal på avdelningen. Vem samtalen gjordes med berodde till största del på vem som fanns till hands då besöken gjordes, vilket gav en bra spridning på både respondenter samt vilken information som tillgicks. Utöver dessa besök bestod fallstudien även av kontinuerlig kontakt med ekonomichefen via e-post och telefon. Besöken ansågs dock mest relevanta för uppsatsen då dessa gav en uppriktig bild av genomförandet av övergången, samt möjlighet för författarna att ställa frågor till slumpvis utvalda anställda på plats medan dessa utförde sitt dagliga arbete.

3.8 Empiri

Vid förberedelsen av intervjuerna var huvudsyftet att utveckla frågor som på bästa sätt besvarade uppsatsens frågeställning med både huvudfråga samt delfrågor inkluderade. Utöver frågeställningen syftade även frågorna till att utgå från den struktur som använts för referensramen. Intervjuerna inleddes med mer generella frågor för att sedan beröra mer specifika frågor rörande frågeställningen. Frågorna konstruerades utifrån dess relevans gällande att tillgå sådan information som kunde användas som grund till slutsatserna. Syftet med frågorna var även att utforma empirin så att den följde den ”trattteknik” som är genomgående i hela uppsatsen. Genom att strukturera intervjufrågorna utifrån huvudfråga samt delfrågor var det lättare att formulera frågor som genererade så mycket information som möjligt. Detta innebar att respektive intervju inleddes med frågor rörande harmoniseringsprojektet, vilket bidrog till en ökad helhetssyn i empirin. Sedan smalnades frågorna av till att beröra införandet av K3-regelverket, och vidare specifikt området leasing utifrån leasegivarens perspektiv. Inför sammanställningen av ljudupptagningarna transkriberades dessa för att på så vis säkerställa att ingen viktig information utelämnades eller blev felaktig. Sammanställandet syftade till att jämföra de olika respondenternas svar vilket underlättades genom transkribering, då denna bidrog till en bättre överblick på både likheter och olikheter i svaren. Med hjälp av transkriberingen kunde även sådan information som inte ansågs användbar för den slutliga sammanställningen uteslutas.

Responserna på frågorna sammanställdes sedan och återberättades i en mer löpande framställning. Vid utförandet av fallstudien följdes samma struktur som den som använts vid intervjuerna. Detta för att på så vis lättare kunna jämföra resultatet från fallstudien med de svar som tillhandahölls vid respektive intervju. Fallstudien utfördes då med fokus på huvudfrågan och de två delfrågorna, samtidigt som frågeformuläret från intervjuerna användes som en grund för att få de svar som kändes nödvändiga och relevanta i utformandet av ett resultat.

Den insamlade empirin bygger på information från fallstudien, samt de kvalitativa intervjuerna med revisorer. Uppbyggnaden av empirin grundar sig i undersökningens huvudfråga och delfrågor, samtidigt som strukturen påverkas av den enkät som användes vid de kvalitativa intervjuerna. Respektive fråga har sedan delats upp i två delar där revisorernas perspektiv först belyses, följt av företagets perspektiv.

Forskningsfråga	Forskningsområde	Intervjufrågor
<p><u>Huvudfråga</u> Med utgångspunkt i K3-regelverket som har sin grund i 'IFRS for SME's' - hur påverkas företag som innehar rollen som leasegivare av att nationella redovisningsregler går mot en internationell harmonisering?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Harmoniseringsprojektet • K-projektet • K3-regelverket • Leasegivare 	<ul style="list-style-type: none"> • Vad är din syn på harmoniseringen av redovisningsreglerna? • Vilka problem, anser du, kan komma att uppstå när internationella regler förs in i nationella regelverk? • Hur kommer leasegivare påverkas av de nya redovisningsreglerna angående leasing? • På vilket sätt kan en leasegivare utan internationella anknytningar ändå dra fördel av att tillämpa internationella regler? • Vilka upplever du blir de största fördelarna och nackdelarna för leasegivare med K3-regelverket?
<p><u>Delfråga 1</u> Hur skiljer sig synen på införandet av K3-regelverket mellan revisorer och ett företag som berörs av införandet?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Övergången till K3 • Revisorns roll • Företagens ansvar 	<ul style="list-style-type: none"> • Vad skulle du säga blir de största förändringarna med införandet av K3? • Bedömer du att förändringarna som kan uppkomma vid införandet av K3 innebär främst fördelar eller nackdelar för företagen? • Vilka problem anser du kan uppkomma/har uppkommit för företagen genom införandet av K3-regelverket? • Hur ska ett företag agera för att övergången ska bli så oproblematisk och ofel-fri som möjligt? • Vad är ditt ansvar som revisor för att övergången till K3-regelverket ska bli mindre problematisk för företagen?
<p><u>Delfråga 2</u> Innebär införandet av K3-regelverket några nackdelar för leasegivare och deras redovisning?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Övergången till K3 • Leasing • Nackdelar 	<ul style="list-style-type: none"> • Vad anser du är den största skillnaden gällande redovisning av leasing enligt K3-regelverket, jämfört med tidigare svenska regler? • Anser du att K3-regelverket innebär att redovisning gällande leasing underlättas eller försvåras för företagen? • Hur bedömer du att företag kommer ändra sitt förhållningssätt till leasing genom införandet av K3-regelverket? • Vilka ytterligare upplysningar kommer nu leasetagare behöva kräva från lease-givarna?

3.9 Analys

Strukturen i empirin bygger på referensramens utformning, vilket underlättar genomförandet av analysen. Detta då analysen syftar till att belysa likheter samt skillnader mellan referensram och empiri. För att underlätta för läsaren valde författarna att bibehålla en konsekvent struktur genom hela uppsatsen, vilket innebar att analysen strukturerades på samma sätt som empirin där rubrikerna i avsnittet består av huvudfråga samt delfrågor.

I analysen jämfördes de svar som sammanställdes i empirin med vad som kommit fram i den kvalitativa fallstudien. Resultatet från de kvalitativa intervjuerna samt den kvalitativa fallstudien jämfördes sedan med vad som framkommit i den presenterade referensramen. För att belysa det faktum att de intervjuade revisorerna, samt företaget i fallstudien, inte ger en generell bild av hur samhället i helhet ser ut har det ansetts vara viktigt att benämna de intervjuade personerna som respondenter och företaget som företag Z.

3.10 Validitet och reliabilitet

Enligt Eriksson och Wiedersheim-Paul (2011) kan det vara besvärligt att omforma teori till empiri, då tankar om verkligheten jämförs med data om samma verklighet. I ett sådant sammanhang är det viktigt att ta hänsyn till giltighet och tillförlitlighet, även kallat validitet och reliabilitet. Validitet innebär att mätinstrumentet ska mäta det som den har till syfte att mäta och till vilken grad detta uppfylls. I denna uppsats utgörs mätinstrumentet av den fallstudie och de intervjuer som genomförts. Validiteten behandlar då till vilken grad dessa kan ge en avspeglning av den verklighet som uppsatsen har till syfte att beskriva. Detta var viktigt vid valet av företag för fallstudien, då detta skulle vara relevant för den frågeställning uppsatsen syftar att svara på. Vidare skulle det vara ett företag som inte skiljde sig nämnvärt från andra företag i samma bransch. Då företaget uppfyllde dessa krav ansågs fallstudien bidra till validitet i uppsatsen. Det har också argumenterats för att en fallstudie ger mer validitet till undersökningen som helhet, då objektet i fallstudien inte försätts i någon specifik situation där de själva kan påverka resultatet. Istället iakttar författaren objektet 'här och nu' och hur det går till i praktiken (Rogelberg, 2007).

Eftersom det fanns en medvetenhet om att fallstudien inte gav en generell bild av företag i Sverige, ökades validiteten i uppsatsen genom intervjuer med oberoende revisorer som hade kunskap inom området. För att ytterligare öka validiteten formulerades icke-ledande frågor som gav respondenterna stort utrymme till att svara fritt. Detta innebar först och främst att frågorna inte skulle resultera i ja- eller nej-svar. Inför varje intervju fick respondenterna ta del av intervjufrågorna som sedan skulle användas i intervjuerna, vilket ytterligare stärkte validiteten då respondenterna fick möjlighet att förbereda sina svar. Då både företaget i fallstudien samt respondenterna var konfidentiella i undersökningen kunde detta bidra till ett ärligare resultat och därmed en högre validitet. Om källorna istället angetts vid namn hade detta kunnat leda till att både respondenter och företag varit mer försiktiga vid sina svar och medgivanden, vilket hade bidragit till en minskad validitet. Enligt Eriksson och Wiedersheim-Paul (2011) är validitet det mest relevanta kravet på ett mätinstrument då detta är en förutsättning för att resultatet ska vara användbart. Om inte datainsamlingen på ett riktigt sätt speglar hur övergången till K-projektet hanteras i ett företag, samt revisorers syn på detta, får tillvägagångssättet mindre betydelse. När detta har uppfyllts kan även andra krav ställas på mätningen, varav ett av dessa krav är reliabilitet.

Saunders, Lewis och Thornhill (2009) beskriver reliabilitet som den nivå till vilken datainsamlingstekniker och processer leder till tillförlitlig information. Enligt Eriksson och Wiedersheim-Paul (2011) innebär reliabilitet att resultatet av mätningen blir tillförlitligt och stabilt. Stabilitet i mätningen kunde uppfyllas genom att samma frågor ställdes till båda respondenterna i samma följd. Syftet är att ge reliabilitet till uppsatsen genom att genomföra datainsamlingen på bästa sätt utifrån uppsatsens problemdiskussion, samt övriga förutsättningar. Eriksson och Wiedersheim-Paul (2011) menar att sifferuppgifter ibland kan anses vara mer tillförlitliga än en tolkad undersökning, eftersom tolkade undersökningar i princip alltid påverkas av både det som undersöks samt den som undersöker. Dock ska författare alltid utföra kritisk granskning av alla källor vare sig det gäller statistik eller kvalitativa intervjuer. För att kunna fastställa reliabiliteten på uppsatsen var det därför viktigt att välja källor som ansågs tillförlitliga. Detta ansågs inte vara något problem då fallstudien genomfördes på ett företag med gott rykte samt lång erfarenhet i branschen. Även de respondenter som intervjuades ansågs vara tillförlitliga, då dessa arbetade som revisorer inom välkända revisionsbyråer.

Vad som kan tänkas ha påverkat tillförlitligheten av empirin är att respondenterna förberedde sig på olika sätt inför intervjuerna. Detta tillvägagångssätt var något som författarna inte kunde kontrollera, vilket kan ha resulterat i olika grad av tillförlitlighet för varje intervjutillfälle. Samma risk rörande graden av tillförlitlighet gäller vidare för företaget i fallstudien, eftersom de själva kunde välja vilken information som skulle presenteras. De kunde även påverka hur omständigheterna föll sig för just de tillfällena författarna besökte företaget. Även om det fanns en medvetenhet angående dessa risker, ansågs dessa för låga för att lägga någon större vikt vid. Vad som istället ansågs bidra till en ökad tillförlitlighet i resultatet ansågs vara det faktum att respondenterna, samt företaget i fallstudien, som tidigare nämnts var medvetna om sin konfidentialitet i undersökningen. Då detta gjorde att respondenterna samt de anställda på företaget till en mindre grad hade en yrkesroll att försvara, ansågs konfidentialiteten bidra till en högre tillförlitlighet än om dessa istället hade angivits vid namn.

4 Empiri

Följande kapitel presenterar de kvalitativa intervjuer samt den kvalitativa fallstudie som genomförts under uppsatsen gång. Det empiriska materialet struktureras utifrån den de frågeställningar som uppsatsen syftar till att besvara. Först presenteras empirin tillhörande uppsatsens huvudfråga, för att senare presentera empirin rörande de två delfrågorna. Samma disposition bibehålls även i uppsatsens analys, där den teoretiska referensramen och empirin binds samman.

4.1 Med utgångspunkt i K3-regelverket som har sin grund i 'IFRS for SME's - hur påverkas företag som innehar rollen som leasegivare av att nationella redovisningsregler går mot en internationell harmonisering?

4.1.1 Revisorernas perspektiv

Båda respondenterna är överens om att harmoniseringen gynnar både företag och intressenter. Y poängterar dock att det främst är större bolag som gynnas av en sådan internationalisering, då det är dessa som har högst grad av både intressenter och investerare. Trots detta menar denne att även mindre företag påverkas positivt, då näst intill alla företag har någon form av internationella anknytningar. Även om ett företag inte bedriver affärer internationellt, finns det ofta ursprungliga leverantörer med säten i andra länder. Y ställer sig dock tveksam till huruvida dessa faktiskt använder sig av årsredovisningar i sitt arbete med benchmarking. Även X anser att företag utan väsentliga internationella anknytningar gynnas av en internationalisering. Denne ger ett exempel i form av inköpschefer, som ofta tittar på internationella kunders årsredovisningar för att bedöma företags pålitlighet och solvens. Detta underlättas av en harmonisering av redovisningsreglerna. .

Y anser att ett problem som uppkommer när internationella regler ska införas i nationella regler är det faktum att skatteregler på många sätt skiljer sig mellan länder. Det blir då svårt att tillämpa internationella regelverk utan att nationella avvikelser uppkommer. Dock bedömer Y att en ökad harmonisering leder till en ökad jämförbarhet även inom detta område. X framhåller vidare att det som är problematiskt med en harmonisering av redovisningsreglerna är att en storlek inte passar alla, 'one size doesn't fit all', vilket gör det svårt att tillämpa samma regler på samma sätt för alla företag runt om i världen. Utöver det faktum att företags storlek gör att det finns olika behov, tillägger X att de olika

marknaderna avgör vilka upplysningar som är väsentliga för olika företag. Detta gör att det tillkommer transaktionskostnader för företag, som endast resulterar i upplysningar vilka kan vara oväsentliga för just det företags marknad.

När det gäller K3-regelverket samt K-projektet, anser båda respondenterna att det blir enklare för såväl företag som revisorer när splittrade svenska regler nu samlas till ett heltäckande regelverk. Det poängteras dock att det kan ta tid innan reglerna i K3 blir så koncentrerade som regelverket är utformat till att vara. Detta då regelverket i grunden är ett principbaserat regelverk som där med kommer bygga mycket på praxis. En annan fördel med projektet är, enligt Y, att K3-projektet faktiskt kommer ge en mer rättvisande bild av vad företaget verkligen är värt. Detta då K3 anger att verkligt värdes-metoden är huvudmetoden vid värdering. Tidigare har företag värderat efter lägsta-värdes-principen, vilket inte alltid ger en rättvisande bild av företags och dess tillgångars egentliga värde. X poängterar att det fortfarande finns många problem och utmaningar med K-projektet, vilket ställer höga krav på alla berörda parter.

Vidare diskuterar X det faktum att K3 ska vara en anpassad form av IFRS. En sådan konvergens är svår att se i framtiden när IFRS hela tiden utvecklas, medan K3 är tänkt att hållas mer intakt. Detta kan leda till stora skillnader mellan regelverken redan inom fem år. Vidare framhåller X att denne anser det vara märkligt att ett så pass litet land som Sverige ska behöva fyra regelverk. Samma respondent medger dock att en harmonisering av reglerna är nödvändig för att redovisningsregler ska fortsätta utvecklas i samma takt som näringslivet. Vad X anser som ett stort problem är dock att det finns delar i projektet som även en revisor har svårt att begripa. Dessa delar blir än mer komplicerade för en ekonomiavdelning att förstå, vilket leder till att införandet blir problematiskt. Även Y anser att detta leder till ökade initiala kostnader, vilket alltid uppkommer vid övergången till internationella regelverk.

Enligt båda respondenterna är klassificering av leasingkontrakt den största förändringen med det nya regelverket, både för leasetagare samt leasegivare. För dessa företag som tidigare redovisat all leasing som operationell innebär detta förändringar i balansräkningen, samtidigt som noterna blir mer omfattande. För de företag som inte innehar en hög grad av externa intressenter, anser X att detta är ”mycket skrik för lite information”. Detta då X är tveksam till huruvida förändringarna resulterar i en väsentligt mer rättvisande bild av årsredovisningen än hur det ser ut idag. Y poängterar även ett ytterligare

problem, då denne anser att de nya reglerna gör det ännu svårare se en samstämmighet mellan parterna i ett leasingkontrakt. Y förklarar att en sådan samstämmighet representerar matchningsprincipen, som beskriver att leasetagaren och leasegivaren ska redovisa leasingavtalet så att det sker en matchning av vad som redovisas. Y påpekar dock att en fullständig samstämmighet är svår att finna redan idag. Parterna i ett leasingavtal är aldrig skyldiga att berätta för varandra hur var och en redovisar, vilket har sin grund i praxis inom redovisning. Vad som försvårar denna samstämmighet ytterligare är det faktum att tillgångar och skulder ska värderas enligt verkligt värde, då metoden för en sådan beräkning skiljer sig mellan företag. Y bedömer att lösningen på en eventuellt felaktig värdering kommer vara att företagen gör justeringar vid bokslutet. Det sker med andra ord inga löpande justeringar.

Y anser inte att den ökade svårigheten med att redovisa leasing innebär ett ändrat förhållandesätt till leasing. Enligt denne är det istället själva finansieringsfrågan som avgör vad som beslutas i ett företag, och dessa kommer fortsätta välja det alternativ som anses mest kostnadseffektivt för företaget. Detta innebär att olika alternativ är mest gynnsamma, beroende på vilken verksamhet det handlar om. X bedömer däremot att företag i viss mån kommer ändra sitt förhållandesätt till leasing. Detta grundar denne på tidigare erfarenheter som visar att företag ibland kan låta redovisningsregler, och graden av komplexitet, avgöra vilket beslut som ska tas i vissa situationer. Till detta hör även det faktum att företag i viss mån vill slippa ”revisorns gnäll”, och därmed väljer det beslut som anses minst komplicerat med hänsyn till årsredovisningen. Detta anser X vara synnerligen olyckligt då det inte ska vara sådana omständigheter som påverkar besluten i en verksamhet. Respondenterna är överens om att verksamhetsbeslut i ett företag ska grundas på vad som är mest gynnsamt, och inte vad som är minst komplicerat att ta upp i årsredovisningen.

4.1.2 Företagets perspektiv

Företaget Z är ett företag utan några direkta internationella anknytningar, både när det gäller leverantörer och kunder. Den enda internationella anknytningen som finns är grundleverantörer som har sina säten i flera olika länder. Enligt företaget själva är detta dock inte att se som intressenter, och de ser därför sig själva som ett företag utan någon direkt användning av att redovisningsreglerna går mot en internationell harmonisering. Z anser därför att de förändringar som uppkommer i samband med harmoniseringen är

något de måste tillämpa utan att de drar någon direkt fördel av det. För ett tjugotal år sedan var det endast ett fåtal upplysningar som behövde lämnas i samband med upprättandet av en årsredovisning. Z medger att det är bra att det idag krävs fler upplysningar, även om utvecklingen nu kan anses ha gått mot andra hållet i stället och bidragit till att ett antal onödiga upplysningar krävs av företagen i upprättandet av en årsredovisning.

Enligt Z innebär harmoniseringen av redovisningsregler kostsamma förändringar, som företaget inte anser sig dra någon nytta av då inga väsentliga internationella anknytningar finns. Ekonomichefen på Z, som länge varit i branschen, vet dock att dessa förändringar alltid smälter in i systemet förr eller senare. Detta på grund av att företag inte har något annat val än att följa de nya reglerna. Företag blir då tvungna att lösa de eventuella problem som uppstår, och det är när sådana problem uppstår som revisorn fungerar som både stöttepelare och rådgivare.

4.2 Skiljer sig synen på införandet av K3-regelverket mellan revisorer och ett företag som berörs av införandet?

4.2.1 Revisorernas perspektiv

Enligt respondent X kommer förändringarna vid införandet av K3 troligtvis inte att bli så stora som i allmänhet förväntas. Företags redovisning kommer generellt att förbättras, dock kommer det mesta att fungera på ett liknande sätt som tidigare. Båda respondenterna hävdar att ett av de områden som specifikt kommer påverkas vid övergången är redovisning av goodwill. Tidigare har företag haft möjlighet att skriva av goodwill på 20 år, medan K3 inte tillåter en nyttjandeperiod på längre än 10 år för immateriella tillgångar. Vidare anser X att ett annat område som kommer förändras är redovisning av pensioner. Y anser även att vi kommer se förändringar inom områden som uppskjutna skatter, leasing, successiv vinstavräkning, samt materiella tillgångar. När det gäller komponentavskrivningar på materiella tillgångar menar Y att praxis kommer utvecklas inom detta område, vilket minskar svårigheterna som finns med komponentavskrivningar. Detta genom att vägledning och anvisningar utformas i de olika branscherna, med beskrivningar gällande hur företag ska redovisa sina materiella tillgångar. Vidare framhäver Y att många regler blir tydligare efter införandet av K3, vilket reglerna kring goodwillavskrivningar är ett exempel på. Samtidigt poängteras vissa nackdelar med re-

gelverket, och då bland annat risken för företag att bli underkapitaliserade genom nya bestämmelser att vissa poster ska föras mot eget kapital.

X menar att de flesta företag i stor mån kommer fortsätta redovisa enligt tidigare svenska regler. Detta innebär även att företag fortsätter att utgå från anskaffningsvärden istället för verkliga värden. Anledningen till detta är det faktum att regelverket tillåter alternativregler. Då det både är enklare, samt mer kostnadseffektivt, för företagen att hålla kvar vid gamla regler kommer dessa till stor grad att tillämpas även i fortsättningen. X påpekar även att denne litar på att de berörda företagen gör kloka vägval utan incitament att vilseleda intressenter. Både X och Y anser att det finns både fördelar och nackdelar med att implementera ett nytt regelverk, samt att övergången kan komma att bli problematisk för många företag. Y förklarar att en övergång aldrig är enkel, och då främst inte den första fasen. X tillägger dock att svenska företag i dagsläget följer en redovisningsstandard som bygger på ”god sed”, vilket denne anser har många likheter med reglerna i K3. Detta underlättar övergången, samtidigt som transaktionskostnaderna blir lägre. I samband med att transaktionskostnaderna minskar, är det lättare att se hur fördelarna med en bättre redovisning överväger nackdelarna med en sådan implementering. X anser att det finns stora fördelar för företag att redovisa enligt ett av de heltäckande regelverken i K-projektet, istället för att redovisa enligt flera olika råd och rekommendationer som tidigare. Däremot hävdar båda respondenterna att det kan vara svårt för företag att i nuläget se de konkreta fördelar som uppkommer i samband med övergången till det nya regelverket. Många företag ser endast problematiken med att implementera helt nya redovisningsregler, då detta kräver ett stort antal resurser. X tror även att de flesta företag är nöjda med de regler som tillämpas idag, vilket innebär att det inte finns någon efterfrågan på en förändring. När övergångsperioden är över, och färdigställandet av ingångsbalansräkningen är gjord, tror dock Y att företag kommer kunna blicka framåt och se vilka fördelar övergången faktiskt bidrar till på lång sikt.

Vidare anser X att mindre bolag kommer behöva stor hjälp av bland annat revisorer för att göra den nya redovisningen möjlig, vilket leder till ytterligare kostnader för dessa företag. Y är överens med X om att företag kommer efterfråga både rådgivning samt information från revisorerna, detta för att se vilka poster som specifikt påverkas. Hur mycket hjälp företagen får av revisorerna vid övergången är till största del beroende på vad företagen själva efterfrågar. Båda respondenterna är överens om att de flesta företag

inte besitter den kompetens eller information som krävs för att hantera övergången själva. X tror att den bristande kompetensen beror på att övergången till det nya regelverk inte ligger högst upp på dagordningen, och denne använder den generella ekonomichefen som exempel. En ekonomichef har många andra områden som löpande måste prioriteras först. Det faktum att en årsredovisning ges ut en gång per år, samtidigt som månadsrapporter görs 12 gånger per år, gör det enkelt att förstå vad som oftast prioriteras bort. Därför handlar det lika mycket om en prioriteringsfråga som en fråga om kompetens. Y anser däremot att många företag har en ekonomiavdelning med intresse för redovisning, vilket gör att företag själva kommer lösa många av de problem som uppstår utan någon hjälp utifrån. Denne anser vidare att revisorns roll i övergången är att bidra med den information som efterfrågas, då olika bolag kommer att ha problem med olika poster. I nuläget är revisorns roll att finnas till hands vid förberedelserna inför övergången. Det verkar dock, enligt respondent Y, som flera företag väntar så länge som möjligt med att börja hantera de nya redovisningsreglerna. Denne tror att många kommer att börja lägga fokus på övergången först framåt hösten eller ännu senare. Detta trots att det finns företag som absolut borde börja hantera frågeställningarna redan nu.

Enligt Y har de företag som tidigare tillämpat RR till stor del redan det synsätt som krävs i det nya regelverket. Denne anser att dessa rekommendationer till stor del bygger på IFRS, och särskilt då IFRS för SME's. Detta innebär att dessa företag inte påverkas i lika stor grad som de företag som tidigare tillämpat det något enklare BFNAR. X håller med om att de företag som idag redovisar enligt RR inte borde ha några större problem vid övergången till K3. Samme respondent anser dock att näst intill alla företag gynnas av att ta hjälp av en extern part som besitter de kunskaper som krävs. Detta då ytterst få företag själva kan hantera de analyser och förberedande åtgärder som krävs för att övergången ska bli så smidig som möjligt. Y hävdar att de flesta inte kommer vilja göra sina egna bedömningar eftersom de saknar både tid och kunskap för att analysera regelverket. Däremot tror X att kunder som ändå gör vissa analyser själva kommer ta hjälp av revisorn vid tolkning av de olika punkterna i det nya regelverket, samt vad det verkliga utfallet blir av dessa. Det finns mycket information som kunderna själva kan inhämta genom böcker, kurser och föreläsningar. Problemet kan dock bli att kunden istället överöses med information vilket inte alltid ger positiva resultat. Därför är revisorns rådgivning troligtvis det mest kostnadseffektiva sättet att söka information på.

Y menar vidare att de företag som misslyckas med att göra en korrekt förberedelse kan stöta på höga transaktionskostnader i framtiden, till följd av de korrekationer och justeringar som då måste göras. Samtidigt påpekar denne att om bolagen ändå tar beslutet att göra egna förberedelser, ska detta göras i ett så tidigt skede som möjligt. Y anser att tidig förberedelse är ett framgångskoncept för att hantera övergången med minsta möjliga kostnader. Båda respondenterna betonar att företagets redovisning är styrelsens ansvar, samtidigt som de anser att revisorn har ett visst ansvar att inneha rollen som både bollplank samt rådgivare gentemot kunden. Respondenterna är dock överens om att det är bolagen själva som har det yttersta ansvaret för att inhämta sådan rådgivning från revisorn. När det gäller frågan hur företag på bästa sätt ska tillvarata den information som krävs, är X och Y överens om att det sker genom diskussioner med den egna revisorn. Företagets revisor har redan en bra insyn i företaget och borde på så vis göra den bästa avvägningen och bedömningen. Y menar på att redovisningskonsulter eventuellt har en bredare kunskap om K3 än vad revisorn har. Denna anser dock att det avgörande i detta skede är det faktum att revisorn har den kunskap om företaget och dess historia som krävs för att göra den bästa bedömningen. För vissa poster i balansräkningen är det rent av nödvändigt för betraktaren att ha information angående företagets historik rörande den gällande posten. X förmodar att många företag kommer ta hjälp av sin revisor i form av ”extra tjänster” utöver den vanliga revisionen. Denna hypotes grundar sig i hur företag agerade vid övergången till IFRS, där många valde att med revisorns hjälp finna information samtidigt som dessa lät revisorn analysera företagets verksamhet. Revisorn agerar i dessa lägen i form av en expert som säljer en konsulttjänst. Enligt X är sådana tjänster något som gynnar företag, då ett företag endast gör specifika analyser inom varje område enstaka gånger. Revisorerna gör däremot samma analys flera hundra gånger för olika företag, vilket bidrar till ökade erfarenheter samt bredare kunskaper inom området.

Båda respondenterna är överens om att det handlar om en stor regelförändring, även om de anser att problematiken kring detta kommer bli relativt liten. X hänvisar till att praxis kring ett nytt regelverk utformas snabbt, vilket underlättar för företagen. Vidare påpekas frånvaron av en tillsynsmyndighet som ska granska företagen, vilket fanns vid övergången till IFRS. Detta gör situationen mindre allvarlig då företagen inte behöver oroa sig över eventuella granskningar. Y anser att alla företag i slutändan reder ut de problem

som uppstår. Denne tillägger även att det ännu inte är någon panik för majoriteten av de företag som inte börjat förbereda sig inför övergången. Y hävdar även att revisorer i slutändan faktiskt ska signera respektive årsredovisning, vilket kräver att denna är riktigt upprättad enligt K3-regelverket. Detta innebär att även om företag inte gör rätt från början, tvingas de till slut att upprätta en årsredovisning som uppfyller de krav som finns. Y avslutar även med att företag borde ha möjlighet att i efterhand ta fram ett jämförelseår enligt kraven i K3-regelverket. Detta då det i vanliga bokslut krävs jämförande siffror från sju år tillbaka.

4.2.2 Företagets perspektiv

Företaget Z anser inte att K3-regelverket kommer innebära några stora förändringar för företaget utifrån den information de har i dagsläget. Den generella förändringen som kommer ske är fler samt mer detaljerade noter i årsredovisningen. De har dock ingen detaljerad information för vad som kommer gälla för varje post. Konsekvenserna vid tillämpningen av det nya regelverket kommer undersökas mer i detalj under hösten 2013, vilket innebär att det inte anses vara av hög prioritet i dagsläget.

Själva K3-regelverket är, precis som den internationella utvecklingen av redovisningsregler, inget som Z anser sig ha någon större fördel av. Övergången innebär istället förändringar med tillhörande kostnader som inte anses vara helt nödvändiga. De har följt samma regelverk i många år och då detta fungerat bra har det inte funnits någon efterfrågan, vare sig från Z själva eller från företagets intressenter, på en förändring av detta. Även om Z inte anser att övergången kommer bli särskilt problematisk för just dem, kan de ändå se bristen på information som finns att tillgå som ett problem med övergången. Eftersom företaget ännu inte tagit del av någon detaljerad information angående kommande förändringar, är det även svårt att se vilka specifika problem som kan komma att uppstå. De anser inte att den information revisorn bidragit med har varit så omfattande som önskats. Företaget menar att de hade önskat få information angående vilka konsekvenser som kan komma att uppstå för just dem. De är dock medvetna om att denna information skulle kunna tillgås av revisorn, men tillägger att detta då är i form av kostsamma konsulttjänster. Detta är därför inget som i dagsläget prioriteras av företaget.

4.3 Innebär införandet av K3-regelverket några nackdelar för leasegivare och deras redovisning?

4.3.1 Revisorernas perspektiv

Båda respondenterna är överens om att leasegivaren påverkas när mer information krävs från leasetagaren vid både utförandet samt upprätthållandet av ett leasingkontrakt. Y hävdar dock att mycket av informationen redan finns i leasingavtalet, även om denne tillägger att leasingkontrakt ibland kan vara kortfattande. X kan däremot känna en oro inför den indirekta kostnad som uppstår när leasegivaren måste skaffa fram sådana upplysningar som i nuläget inte anges i avtalet. Y motsäger detta och menar att de flesta stora företag som antar rollen som leasegivare redan har flera kunder som redovisar finansiella leasingavtal. Detta innebär att sådan ytterligare information som kan tänkas krävas redan finns att tillgå. Samma respondent anser även att de leasetagare som i nuläget redan redovisar finansiell leasing sällan kräver kontinuerlig information från leasegivaren. Istället gör leasetagaren en nuvärdesberäkning vid leasingavtalets början, som utgör grunden för upprättandet av en avskrivningsplan. Detta, bedömer Y, är ett smidigare och enklare sätt för både leasetagaren och leasegivaren att beräkna marknadsvärde på. Denne förmodar därför att praxis kommer göra detta till den huvudsakliga metoden för beräkning av marknadsvärde.

X anser vidare att de leasegivare som tidigare redovisat all leasing som operationell, nu kommer att identifiera nya poster i både resultat- och balansräkning. Det kan ha varit möjligt för dessa leasegivare att tidigare kringgå de rekommendationer som funnits angående leasing. Införandet av K3-regelverket innebär dock tydligare krav på hur leasing ska redovisas, vilket även innebär fler upplysningar inom detta område. Båda respondenterna är överens om att en klassificering av respektive leasingavtal försvårar redovisning av leasing, både på kort och lång sikt. Enligt X kommer problematiken främst kretsa kring de initiala kostnader som uppkommer, vilket främst gäller de företag som tidigare redovisat leasing enligt BFNAR. Y förtydligar att det inte bara är övergångskostnader som tillkommer för de berörda företagen. Denne beskriver detta med ett exempel då en leasad anläggningstillgång ska redovisas som finansiell. Detta gör att det uppkommer ännu ett anläggningsregister med ytterligare poster att kontrollera, så som restvärde med mera.

4.3.2 Företagets perspektiv

Vad företaget Z anser är den största skillnaden gällande redovisning av leasing, är det faktum att K3-regelverket kräver fler upplysningar än vad BFNAR gör. BFNAR är det regelverk som företaget tidigare tillämpat vid upprättandet av årsredovisningen. Företagets uppfattning gällande dessa förändringar bygger på sådan information som spridit sig i branschen, samt vad företagets revisor meddelat vid årets början. Vilka specifika upplysningar det handlar om är dock inte helt tydligt för företaget i nuläget. Detta är dock inget som företaget anser vara något stort problem. De anser istället att om det hade handlat om en större förändring skulle detta redan framkommit genom den egna revisorn. Z ser därför inte övergången som något brådskande, utan något som i nuläget kan prioriteras bort.

Ett annat orosmoment för företaget är de indirekta kostnader som övergången kan komma att innebära. Detta grundar sig i vetskapen gällande kravet på klassificering för leasetagare. Företaget har dock inte tillgått någon information om att samma krav skulle ställas på dem. Företagen som innehar rollen som leasetagare kan då behöva kräva både mer omfattande samt kontinuerliga upplysningar av leasegivaren. Detta innebär att klassificeringen av leasingavtal endast påverkar Z indirekt. Denna information grundar företaget på vad revisorn sagt, samt vad denne inte sagt. Detta då Z förväntar sig att revisorn redan hade bidragit med information om en sådan övergripande förändring. Det finns med andra ord ingen anledning för Z att ändra sitt förhållandesätt till leasing. Vad som skulle påverka företaget negativt är den situationen där leasetagare, som en konsekvens av övergången, gör valet att köpa en tillgång som tidigare leasats. Detta är en nackdel för företaget eftersom det är mer lönsamt för leasegivare att ingå leasingavtal än ett köpeavtal. Z medger att största delen av företagets leasingkontrakt skulle betecknas som finansiell leasing. Dessa avtal redovisas i nuläget som operationella leasingavtal enligt BFNAR.

5 Analys

Följande kapitel bygger på att referensramen ställs mot den insamlade empirin, för att på så sätt genomföra uppsatsens analys. Syftet med analysen är att sammanföra teori och praktik, och därigenom kunna besvara uppsatsens frågeställningar i den efterföljande sektionen. Då strukturen på empirin bibehålls även i analysen, inleds analysen med huvudfrågan för att sedan gå över till de två delfrågorna.

5.1 Med utgångspunkt i K3-regelverket som har sin grund i 'IFRS for SME's' - hur påverkas företag som innehar rollen som leasegivare av att nationella redovisningsregler går mot en internationell harmonisering?

Enligt båda respondenterna gynnas alla företag, oavsett storlek samt internationella anknytningar, av att redovisningsregler går mot en internationell harmonisering. Båda respondenterna är dock överens om att de företag som är av större storlek med fler internationella anknytningar drar större fördel av harmoniseringen. Dessa tillägger dock att även de företag som saknar intressenter i form av investerare, ofta har intressenter i form av grundleverantörer i andra länder. Respondent Y ställer sig dock tveksam till hurvida dessa leverantörer faktiskt använder årsredovisningen i rollen som intressent. Även respondent X ställer sig tveksam till vilken grad en förändring av redovisningsregler faktiskt är till nytta för ett företags intressenter. Enligt BFN (2012c) var det, med tidigare splittrade svenska regler, svårt för investerare att veta vilket regelverk som valts för vilken post i redovisningen. Lipe (2001) menar vidare att en utvecklad redovisning av leasing, med en ökad klassificering som följd, gör det lättare för investerare att göra beslut på korrekta grunder.

Uppfattningen att investerare är den grupp av intressenter som främst använder årsredovisningen delas av Erickson et al. (2009) samt Scannel & Slater (2008). Företaget Z anser sig vara ett av dessa företag utan vare sig internationella anknytningar eller investerare, och dessa anser därför inte att de påverkas positivt av de förändringar som övergången resulterar i. Konsekvenserna för Z är till större del negativa med tanke på de implementeringskostnader som varje gång tillkommer vid införandet av nya standarder. Respondent X anser att dessa extra kostnader som uppkommer för många företag, och då främst transaktionskostnader, är en nackdel med harmoniseringen. Denna anger även att detta grundas i det faktum att ett enda regelverk inte kan passa alla. Ett företag som Z

kan då, på grund av kostnaderna, till en början komma att missgynnas av förändringarna. Respondent X framhåller dock att en internationell utveckling av redovisningsregler är ett måste om reglerna ska utvecklas i samma takt som näringslivet. Detta behov har redan identifierats inom EU, där Kleerup et al. (2012) beskriver mervärdesskatt i näringslivet som ett av de mest harmoniserade områdena. Enligt Schaub (2005) är en ökad jämförbarhet mellan företag i olika länder ett måste i en värld med växande globalisering.

Damant (2000) medhåller att det är de företag vars finansiella rapporter är av stort intresse för många intressenter som främst gynnas av en internationell harmonisering. Det är vidare med hänsyn till dessa som finansiella rapporter ska upprättas enligt det internationella regelverket IFRS. Watts och Zimmerman (1986) anser att dessa rapporter som är upprättade för att tillgodose intressenter, inte alltid gynnar företagen själva då dessa intressen ofta skiljer sig. Företaget Z, som är ett onoterat bolag och heller inte anser sig ha några internationella intressenter, håller med om detta och menar att de på så vis kan komma att missgynnas av en internationell harmonisering. Detta har, enligt Hung and Subramanyam (2004), även visat sig i tidigare studier i Tyskland där internationella redovisningsregler implementerades. Enligt samma författare beror många av svårigheterna vid en sådan övergång på att IFRS riktar sig direkt mot aktieägare, medan många länders nationella redovisningsregler är inriktade på övriga intressenter samt vidare tar hänsyn till skatteregler.

Enligt respondent X innebär en gemensam redovisningsstandard att det ställs krav på upplysningar som kan vara fullständigt irrelevanta för vissa marknader. Detta leder då till transaktionskostnader som hade kunnat undvikas. Även företaget Z håller med om att det har tillkommit ett antal upplysningar genom åren som företaget anser vara onödiga för just deras redovisning. Whittington (2008) framhåller att dessa skillnader mellan olika företag och olika länder till stor del beror på de olika kulturer som finns, vilket måste beaktas när ett internationellt regelverk implementeras. Även Zeff (2007) beskriver kulturella skillnader som ett problem samt en bidragande faktor till varför det finns svårigheter i att ytterligare utveckla jämförbarheten inom EU.

Båda respondenterna är överens om att en fördel med K3-regelverket är det faktum att tidigare splittrade svenska regler nu samlas till ett regelverk. Båda respondenterna framhåller dock att K3 är ett principbaserat regelverk. Detta innebär att det kommer påverkas

mycket av praxis, vilket kan sakta ner regelverkets framfart. Whittington (2008) anger att ett principbaserat regelverk ger stort utrymme för företag att själva påverka implementeringen. Samma författare menar därför att de normer och värderingar som redan existerar i olika länder och företag är särskilt viktiga att ta hänsyn till vid implementeringen av en principbaserad standard. Nobes (2011) förklarar att de normer och rutiner som redan finns inom olika länder är svåra att ersätta. Damant (2000) menar dock att det fortfarande finns stor möjlighet för fullständig harmonisering av de regler som är formella. Detta medhålls av företaget Z som förklarar att dessa regler förr eller senare måste implementeras, då företag inte har några andra val än att följa dem.

Zeff (2007) betonar vikten av att alla parter ser sin betydelse i införandet av ett nytt regelverk, och inkluderar både ekonomiavdelningar och revisorer bland dessa parter. Respondent X förklarar vidare att även om ett samlat regelverk är enklare att tillgå, är vissa delar av K3 komplicerade att förstå även för en revisor. Detta kan göra det problematiskt för företag att implementera det nya regelverket, och den initiala arbetsinsatsen är något som även respondent Y framhåller kommer leda till extra kostnader för företagen. Företaget Z anser att införandet av ett nytt regelverk innebär initiala kostnader, men samtidigt att förändringarna sedan smälter in i ett redan befintligt system. Whittington (2008) beskriver dessa initiala kostnader som kostnaden av att implementera själva regelverket, samt den utbildning som krävs för att sedan använda det nya systemet.

Respondent Y anser att ett problem som hindrar en internationell harmonisering är det faktum att skatteregler skiljer sig väsentligt mellan olika länder. Denna uppfattning delas av många, och bland andra Drefeldt och Törning (2012) menar att en skillnad mellan K3-regelverket och IFRS för SME's är det faktum att K3 tar hänsyn till svensk skattelagstiftning. Hung och Subramanyam (2004) fortsätter med att beskriva IFRS som ett regelverk som inte tar hänsyn till skatteregler på samma vis som nationella regelverk. Vidare beskriver Zeff (2007) lagar om inkomstskatt som en bidragande orsak till att länders kulturer skiljer sig åt. Respondent X anser att det är svårt att se en konvergens mellan K3-regelverket och IFRS, när IFRS är ett regelverk som hela tiden utvecklas. Detta samtidigt som K3 är tänkt att vara ett relativt intakt regelverk. Whittington (2008) beskriver det faktum att IFRS hela tiden utvecklas som ett problem för en internationell harmonisering. Det är omöjligt för IASB att kontrollera hur länder implementerar IFRS, vilket gör dem tvungna att det går till på rätt sätt. Samma författare beskriver även en

australiensisk studie där det gjordes restriktioner innan IFRS accepterades. Möjligheten till sådana restriktioner innebär att olika länder har stor möjlighet att själva välja på vilket sätt IFRS ska implementeras.

Till skillnad från företaget Z, som har svårt att se någon fördel alls med övergången till K3-regelverket, anger respondent Y att K3-projektet faktiskt kommer ge en mer rättvisande bild av både företagets tillgångar samt generella värde. Även Damant (2000) anser att internationella regelverk ger en mer rättvis bild av verkligheten. Detta förklarar Hung och Subramanyam (2004) med att IASB fokuserar på att utveckla redovisningsregler som ger en rättvisande bild. Soderstrom och Sun (2007) har funnit att implementeringen av IFRS leder till en högre kvalitet på den finansiella rapporteringen. Det tilläggs dock att externa faktorer har hög påverkan på hur kvaliteten på det implementerade regelverket blir i respektive land. Enligt Schaub (2005), finns det ett kontrollsystem inom EU som innebär att kvaliteten på alla nya standarder kontrolleras innan regelverket implementeras. Enligt Marton et al. (2010) är det meningen, men inte självklart, att leasetagaren och leasegivaren ska redovisa leasingavtalet på samma sätt. Denna samstämmighet är enligt Y väldigt svår att uppnå då ingen av parterna är skyldig att berätta för den andre hur leasingavtalet redovisas. Enligt samma respondent bidrar även värdering till verkligt värde av tillgångar, vilken är den huvudsakliga metoden för internationella regelverk, att samstämmigheten ytterligare kompliceras. Båda respondenterna är överens om att den största skillnaden för både leasegivare samt leasetagare är det faktum att internationella regler kräver en klassificering av leasingkontrakt. Detta leder till stora förändringar för de företag som tidigare tillämpat BFNAR 2000:4 och därmed redovisat alla leasingavtal som operationella.

5.2 Skiljer sig synen på införandet av K3-regelverket mellan revisorer och ett företag som berörs av införandet?

Både företag samt respondenter innehar uppfattningen att införandet av K3-regelverket inte kommer att leda till de stora förändringar som tidigare förutspåts inom branschen. Båda respondenterna anser att det nya regelverket kommer att tillåta vissa alternativregler, vilket ger möjlighet för företag att hålla kvar vid de gamla reglerna. Enligt Whittington (2008) ger ett sådant principbaserat regelverk utrymme för företag att till stor del själva påverka implementeringen av det nya regelverket. Detta beror på att företag har

en stor möjlighet att anpassa nya principer efter redan existerande normer och värderingar. Respondent X tror att praxis kring regelverket kommer utformas relativt snabbt, vilket underlättar övergången. Företaget Z känner inte heller någon större oro för att övergången skulle innebära några större problem för just dem. Om övergången i något skede skulle visa sig bli problematisk, litar företaget på att revisorn finns nära till hands.

När det gäller behovet av att införa nya redovisningsregler anser inte företaget Z att det finns några stora fördelar för dem med att byta regelverk. De hävdar att införandet istället kräver resurser med resulterande förändringar av redovisningsreglerna som de inte har något behov av. Företaget anser att de tidigare reglerna är tillräckliga och det har därför inte funnits någon efterfrågan på en förändring, inte heller från intressenternas sida. Dessa åsikter stämmer överens med hur respondent X tror att många företag ställer sig till införandet av K3-regelverket. Denne anser att de flesta företag redan är nöjda med de regler som tillämpas idag. Respondent Y hävdar vidare att många företag, när övergångsperioden väl är avklarad, kommer ha lättare att se vilka fördelar som uppkommer på lång sikt. Damant (2000) menar att alla intressenter förr eller senare gynnas av att internationella regler implementeras nationellt. Detta visades vid implementeringen av IAS, vilket till största del berodde på att den nya standarden gav en mer rättvisande bild av verkligheten.

Trots att ingen av respondenterna anser att K3-regelverket innebär några större förändringar för företag och deras redovisning, finns det dock vissa områden där förändringarna kommer synas mer tydligt. Dessa områden har identifierats som goodwill, immateriella tillgångar pensioner, uppskjutna skatter, leasing, successiv vinstavräkning samt materiella tillgångar. Detta stämmer överens med en studie som gjordes i Tyskland efter införandet av IFRS (Hung & Subramanyam, 2004). Drefeldt & Törning (2012), anger vidare att uppskjutna skatter leder till en stor förändring vid övergången till K3. Företaget Z har hittills inte identifierat några särskilda områden som kommer påverka just dem, även om leasing har identifierats som ett område som generellt sett påverkas av övergången. Företaget anger vidare att det finns en förväntning i företaget på att revisorerna ska bidra med information angående hur övergången specifikt påverkar dem. I och med uteblivande specificerande information från revisorerna förväntar sig därför inte företaget att förändringarna kommer vara av större betydelse för deras redovisning, inte

heller när det gäller leasing. Respondenterna anser däremot att övergången till K3 kommer innebära förändringar för alla företag som hanterar leasing, samt tidigare tillämpat BFNAR 2000:4. Vidare utgår respondenterna från att företagen på eget initiativ tar hjälp från revisorer med sådana delar av det nya regelverket som de inte förstår.

Whittington (2008), framhåller att det krävs en stor summa resurser för företag vid implementeringen av ett nytt regelverk. Förutom de direkta ingångskostnader som uppstår, tillkommer även kostnader för den utbildning samt de förkunskaper som krävs. Respondenterna är överens om att de kostnader som uppkommer vid övergången till ett nytt regelverk inte är tillräckligt höga för att överväga fördelarna med en bättre redovisning. De är dock överens om att stora resurser kommer krävas av företagen, vilket även framgått av tidigare studier vid införandet av IFRS (Whittington, 2008). Båda respondenterna anser att många av de problem som kan uppstå vid övergången beror på att många företag saknar den kompetens och information som krävs. Vidare anser respondent X att dessa brister kan bero på att övergången inte prioriteras av beslutsfattarna i företagen. Företaget Z erkänner att införandet av K3 hittills inte har varit prioriterat i företaget. Företaget medger även att de tänkt vänta till hösten 2013 innan eventuella konsekvenser av övergången på allvar analyseras. Respondent Y påpekar att det ännu inte är för sent för företag att inhämta kunskap gällande det nya regelverket. Denne tillägger dock att det finns företag som borde börja hantera frågeställningarna tidigare än andra. När det gäller tidsaspekten drar respondent Y slutsatsen att det inte borde vara något större problem för bolagen att efter regelförändringen få fram ett jämförelseår, då företag generellt ska ha jämförande siffror från sju år tillbaka. Enligt Damant (2000) är dock en konsekvens av införandet att företag bara kommer ha ett jämförelseår till skillnad från sju. Detta då en sådan övergång innebär att årsredovisningen från tidigare år kommer se helt annorlunda ut. Med detta som grund hävdar samma författare att det krävs mycket planering från företagets sida. Vidare måste hänsyn tas till det faktum att tidigare års redovisning inte nödvändigtvis är rättvisande.

5.3 Innebär införandet av K3-regelverket några nackdelar för leasegivare och deras redovisning?

Företaget Z har i nuläget uppfattningen att det kommande kravet på klassificering enligt K3-regelverket inte är något som Z i rollen som leasegivare påverkas direkt av. Enligt

BFN (2012c) ska leasingavtal i enlighet med K3-regelverket dock alltid klassificeras. Vidare anser båda respondenterna att detta innebär en stor förändring för alla företag som tidigare redovisat i enlighet med BFNAR 2000:4, oavsett om dessa innehar rollen som leasegivare eller leasetagare. Dessa beskriver vidare hur redovisning av leasing försvåras både på lång och kort sikt för de företag som tidigare inte klassificerat leasingavtal. Respondent Y anser att detta innebär både initiala kostnader samt löpande kostnader när antalet poster i balansräkningen ökar. Företaget Z känner ingen oro för ökade kostnader till följd av sådana förändringar som anges av respondenterna, vilka vidare anges i K3-regelverket enligt BFN (2012c). Detta trots att företaget i nuläget redovisar leasing enligt BFNAR 2000:4, samtidigt som det medges att flertalet av företagets leasingavtal skulle anses vara finansiella vid en klassificering. Denna uppfattning grundas på sådan information som spridit sig i branschen, samt från vad som sagts och inte sagts av företagets revisor.

Uppfattningen som Z i nuläget har motsägs vidare av Marton et al. (2010) som beskriver att även leasegivare berörs av klassificeringen, främst gällande skillnader i intäktsredovisning. Att leasegivaren påverkas tydliggörs även av De Martino (2011), som beskriver att en grundläggande skillnad mellan finansiella och operationella leasingavtal är det faktum att ett finansiellt leasingavtal innebär att alla risker och fördelar med leasingobjektet förs över till leasetagaren istället för att stanna kvar hos leasegivaren som vid det senare fallet. En klassificering innebär att många av de leasingkontrakt som redovisats som operationella, nu ska redovisas som finansiella. Att detta innebär förändringar i redovisningen bekräftas av BFN (2012c). Där anges att den leasade tillgången i ett finansiellt leasingkontrakt ska redovisas som en fordran i leasegivarens balansräkning. De intäkter som uppkommer består av både försäljningspris och finansiella intäkter som redovisas över hela leasingperioden. Enligt RR (1999) ska ett operationellt leasingavtal istället aktiveras som en tillgång i leasegivarens balansräkning. I BFN (2000) likställs detta med ett nyttjanderättsavtal, och i RR (1999) anges att intäkterna som uppkommer i nyttjanderättsavtalet ska redovisas linjärt under löptiden. Enligt Lodin et al. (2011) kan detta innebära negativa konsekvenser för leasegivaren då ett avtal som redovisas som en försäljning leder till att hela intäkten måste beskattas på en gång istället för att delas upp på flera år som vid ett hyresavtal.

Persson et al. (2012) menar att de företag som tidigare redovisat enligt BFNAR generellt kommer upptäcka större skillnader vid övergången än de företag som tillämpat RR. Även respondenterna är överens om att övergången kommer kräva mer arbete samt högre kostnader för företag som tidigare tillämpat BFNAR. De Martino (2011) beskriver hur klassificeringen av olika leasingavtal utvecklades inom internationella regler redan under mitten av 2000-talet. Henry et al. (2007) berättar att anledningen till detta var att få upp fler leasingkontrakt i balansräkningen, eftersom företagen gärna undvek detta då det inte ansågs gynnsamt.

Enligt företaget Z handlar deras främsta orosmoment om förändringarna i deras kunders redovisning, som då innehar rollen som leasetagare. Oron handlar om huruvida det kommer krävas fler upplysningar av leasegivaren när leasingavtal numera ska klassificeras från leasetagarens sida. Vilka upplysningar som kommer krävas från leasegivaren till leasetagaren i samband med övergången är dock otydligt även enligt respondenternas. Respondent Y anser att de leasegivare som berörs av övergången till K3 redan har flertalet kunder som redovisar leasingavtal som finansiella, och anser därför inte detta vara något stort problem. X anger dock motsatsen och menar att det ökade kravet på upplysningar absolut kan leda till ytterligare kostnader för leasegivaren. Enligt Drefeldt och Törning (2012) är det dock tydligt att fler tilläggsupplysningar kommer krävas efter övergången. Enligt K3-regelverket ska det bland annat anges tydligt hur leasing i verksamheten påverkar ett företags finansiella ställning.

Ett annat orosmoment beskrivs av företaget Z som sådana fall där leasetagaren, till följd av regelförändringarna, skulle välja att köpa en sådan tillgång som i nuläget leasas. Detta skulle vara en nackdel för företaget då dessa menar att leasingavtal är mer lönsamma än köpeavtal. Denna åsikt stämmer överens med BFN (2012c) där det anges att ett leasingavtal bidrar till ytterligare intäkter för leasegivaren, jämfört med ett köpeavtal. Detta i form av de finansiella intäkter som redovisas successivt över leasing-perioden. Respondenterna är inte överens när det gäller huruvida övergången kan leda till ett ändrat förhållandesätt till leasing. Y anser detta vara osannolikt då denne menar att verksamhetsbeslut inte grundas på vad som är minst komplext att redovisa. X anser inte heller att detta är rätt grund att fatta verksamhetsbeslut på. Denne medger dock att egna erfarenheter visar på situationer där så varit fallet, vilket innebär att detta kan uppstå även nu. Damant (2000) anser vidare att en av nackdelarna med införandet av ett nytt regel-

verk är att företag får svårt att jämföra resultat mellan olika år. Detta är dock något som respondent Y anser borde vara enkelt för företag att justera.

6 Slutsats

Följande kapitel, vilket också är uppsatsens sista kapitel, syftar till att med hjälp av den framställda analysen samt annan information svara på uppsatsens ställda frågeställningar. Då avsikten är att tydligt besvara frågeställningarna bevaras samma struktur som har använts i kapitel fyra och fem, angående empiri och analys. Kapitlet avslutas med att framföra författarnas personliga reflektioner samt med att ge förslag till vidare forskning.

6.1 Med utgångspunkt i K3-regelverket som har sin grund i 'IFRS for SME's'- hur påverkas företag som innehar rollen som leasegivare av att nationella redovisningsregler går mot en internationell harmonisering?

Respondenterna är överens om att vissa företag gynnas mer än andra av övergången till ett internationellt regelverk. Trots detta är de tydliga med att alla företag, oavsett storlek och internationella anknytningar, på något sätt kan dra fördel av en internationell harmonisering. Denna uppfattning delas inte av det berörda företaget som anser att övergången endast innebär implementeringskostnader utan några resulterande fördelar. En av respondenterna har en eventuell förklaring till företagets syn på övergången då denne framhåller att det är omöjligt att ett enda regelverk ska passa alla företag. När alla företag i olika delar av världen ska följa samma redovisningsstandard anser samma respondent att det är stor risk att vissa upplysningar blir totalt irrelevanta för en del företag, beroende på vilken marknad dessa är aktiva i. Detta medhålls av det berörda företaget som anser att det redan i nuläget finns krav på ett antal upplysningar som inte anses nödvändiga för just deras redovisning och dennes intressenter. Vad som tydligt framhålls i tidigare studier är det faktum att kulturskillnader till stor grad påverkar vad som är väsentligt för respektive marknad. Dessa skillnader är vidare ett hinder för en fullständig internationell harmonisering.

För att redovisningsregler ska utvecklas i takt med näringslivet krävs dock att dessa regler, precis som näringslivet, harmoniseras internationellt. Detta framhålls både av respondenter, samt tidigare studier, som beskriver hur samtliga intressenter gynnas när jämförbarheten mellan företag i olika länder ökar. Vad som vidare framgår, både av respondenter och tidigare studier, är att de företag som främst gynnas av harmoniseringen är de företag vars finansiella rapporter har en stor andel intressenter och då främst i

form av investerare. Detta är i enlighet med IASB som anger att rapporter ska upprättas just på denna grund. Det har visat sig att företag inte alltid har samma intressen som aktieägare, vilket kan innebära att företag inte alltid gynnas av att upprätta finansiella rapporter med hänsyn till just sådana intressenter.

Båda respondenterna anser att en stor fördel med K3-regelverket är att alla råd och rekommendationer som tidigare varit splittrade nu samlas till ett regelverk. Det finns dock vissa delar som är svåra att förstå även för en revisor, vilket gör det svårt att se hur företag själva ska kunna skapa en fullständig förståelse av regelverket. Detta bidrar till en stor initial arbetsinsats som leder till extra kostnader för de berörda företagen. Tidigare studier beskriver dessa initiala arbetsinsatser som en blandning av både själva implementeringen av regelverket samt den utbildning som krävs. Det är tydligt att det funnits en passivitet gällande det berörda företags inhämtande av vad som står stadgat i det kommande regelverket, med bidragande okunskap som resultat. Vad som vidare framhålls, både av respondenter samt i tidigare studier, är att ett principbaserat regelverk ger utrymme för företag och länder att själva påverka implementeringen.

Det berörda företaget beskriver revisorn som en viktig stöttepelare i övergången, samtidigt som studier visar att även företagen själva har en stor betydelse vid införandet av ett internationellt regelverk. Huruvida ett införande som detta skulle kunna leda till en förändring gällande företags förhållandesätt till leasing är något som respondenterna är oense om. Båda respondenterna anser att komplexiteten av redovisning inte är rätt grund att fatta verksamhetsbeslut på. Det finns dock en differens i respondenternas uppfattning gällande hur det ser ut i praktiken. Detta då en respondent har erfarenheter som tyder på att företag ibland fattar beslut för att underlätta redovisningen, medan den andra respondenten anser en sådan situation vara osannolik.

6.2 Skiljer sig synen på införandet av K3-regelverket mellan revisorer och ett företag som berörs av införandet?

Respondenter och företag delar uppfattningen att införandet av K3-regelverket inte kommer ha den stora inverkan på företags redovisning som förutspåddes innan införandet. Då regelverket är principbaserat finns det möjlighet för företagen att påverka implementeringen så att regelverket på bästa sätt passar varje individuellt företag. Vad som däremot skiljer sig mellan revisorer och företag är anledningen till varför över-

gången anses bli relativt oproblematiske. Respondenterna anser att övergången kommer underlättas av att praxis kring det nya regelverket förväntas utvecklas i snabb takt. Samtidigt anser företaget att övergången underlättas av att företag har revisorn nära till hands för att lösa eventuella problem som uppstår. Uppfattningen att företag är nöjda med tidigare svenska regler delas även den av respondenter och företag. Eftersom företag inte har haft något behov av en förändring, kan det enligt respondenterna bli svårt för dessa företag att se några fördelar med övergången. Respondenterna anser dock att även om K3-regelverket innebär mer kostnader än fördelar på kort sikt, kommer alla företag på lång sikt att gynnas av ett internationellt regelverk. Dessa fördelar på lång sikt är något som det berörda företaget har svårt att prognostisera. Denna uppfattning skiljer sig därmed från respondenternas bild av att alla företag, även dessa utan internationella anknytningar, till viss grad påverkas positivt av införandet.

Respondenter, samt andra experter, kan redan i nuläget ange de specifika områden i företags redovisning som främst påverkas vid övergången. Detta medan det berörda företaget ännu inte har identifierat vilket område som främst kommer påverkas i just deras redovisning. Detta beror på att företaget ännu inte anser sig ha den information som krävs för att göra en sådan analys. Det berörda företaget är medvetet om att det finns mer övergripande information att tillgå angående övergången. Det hade dock inneburit kostsamma konsulttjänster, vilket i nuläget inte är aktuellt. Företaget förväntar sig dock att revisorn på eget initiativ ska informera företaget om övergripande förändringar. Detta är en uppfattning som inte delas av revisorerna då dessa menar att företag själva ska efterfråga sådan information de behöver. På grund av revisorernas passivitet har företaget dragit slutsatsen att de inte behöver prioritera övergången samt eventuella konsekvenser av denna förrän hösten 2013.

6.3 Innebär införandet av K3-regelverket några nackdelar för leasegivare och deras redovisning?

Enligt båda respondenterna är den stora skillnaden vid övergången det faktum att både leasegivare och leasetagare, som tidigare redovisat enligt BFNAR 2000:4, nu måste klassificera alla leasingavtal. Det berörda företaget anser dock inte att detta är en förändring som kommer att påverka deras redovisning i rollen som leasegivare. De slutsatserna grundar företaget på att om sådana övergripande förändringar skulle komma att

ske, vore detta något som revisorn redan skulle meddelat företaget om. Från vad som angetts av båda respondenterna, samt i andra studier, är det de företag som följer BFNAR 2000:4 som främst kommer påverkas av övergången. Detta då K3-regelverket till en högre grad skiljer sig från BFNAR 2000:4 än det gör från RR:99. Enligt BFNAR 2000:4 ska alla leasingavtal redovisas som operationella, och någon klassificering ska inte ske.

Det berörda företaget har i nuläget uppfattningen att de endast kommer påverkas indirekt av övergången. Detta genom att de leasetagare som det ingåtts avtal med kommer kräva fler upplysningar när dessa ska klassificera respektive leasingavtal. Företaget har som sagt ingen sådan information om att samma krav gäller för leasegivare. I nuläget har det berörda företaget heller ingen uppfattning angående vilka specifika upplysningar det rör sig om. Inte heller respondenterna har någon klar uppfattning om detta och är vidare inte helt överens huruvida sådan information redan finns att tillgå i leasingavtalen eller inte. Experter inom K3-regelverket tydliggör dock att fler tilläggsupplysningar kommer krävas efter övergången. Tidigare studier visar även att en nackdel med införandet av ett nytt regelverk är svårigheten som uppkommer med att jämföra årsredovisningen och resultatet med tidigare år.

Eftersom företaget tidigare har redovisat enligt BFNAR 2000:4, betyder det att alla leasingavtal hittills har redovisats som operationella. Detta innebär att respektive leasingkontrakt har aktiverats som en tillgång i balansräkningen. Klassificeringen innebär att de avtal som uppfyller kraven för ett finansiellt leasingavtal istället ska redovisas som en fordran i leasegivarens balansräkning. Båda respondenterna är överens om att klassificeringen innebär att redovisning av leasing försvåras både på lång och kort sikt. Klassificeringen kommer leda till initiala kostnader för de berörda företagen, samt högre löpande kostnader när företagen får fler poster att hålla reda på. Tidigare studier beskriver en grundläggande skillnad som det faktum att risker och fördelar vid ett finansiellt leasingavtal överförs till leasetagaren istället för att stanna hos leasegivaren. Detta innebär även att hela intäkten måste redovisas och beskattas på en gång, vilket kan innebära skattemässigt negativa konsekvenser för företaget. Ett orosmoment som finns hos det berörda företaget är en eventuell situation där förändringen inom redovisning av leasing leder till att leasetagare, för att underlätta redovisningen, väljer att köpa tillgångar som

annars skulle leasats. Detta är ett orosmoment då ett köpeavtal är mindre lönsamt än ett leasingavtal.

6.4 Egna reflektioner

Studien visar att det finns stora skillnader i hur företag och revisorer ser på övergången till K3-regelverket, samt huruvida företag gynnas eller missgynnas av en internationell harmonisering. Vad som är tydligt är att alla företag på något sätt påverkas av en internationell harmonisering. Det har vidare framkommit att praxis som utformas kring ett nytt regelverk minskar förutspådda förändringar, vilket gör regelverket till en naturlig del av de normer och värderingar som redan finns i samhället. På en sådan grund anser vi att en internationell harmonisering av redovisningsregler kan bli svår att uppnå. Detta gäller även redovisning av leasing som länge varit något internationella normgivare haft som syfte att utveckla och förbättra. Varje land har sin egen kultur och praxis kring redovisning, vilket vi anser bidrar till att de förändringar som i teorin förväntas ske blir mindre i praktiken. Det har vidare framkommit att revisorer har lättare att förutspå vilka fördelar en harmonisering innebär för företag på lång sikt än vad företagen själva har. För ett företag utan väsentliga internationella anknytningar, som inte heller är något investeringsobjekt, har vi förstått att dessa framtida fördelar är näst intill omöjliga att förutse.

Vad som överraskade mest i fallstudien var den avsaknad av kunskap som identifierades. Inför studien var vi säkra på att ett sådant stort företag redan vid årsskiftet till år 2013 hanterade övergången, samt konsekvenserna av denna. Vad som stod klart vid slutförandet av fallstudien var att företaget stod kvar på samma plats som de hade gjort ett halvår tillbaka. Detta innebär att företaget inte ens påbörjat något som skulle kunna kallas en övergångsfas. Analysen överensstämmer tyvärr med respondenternas iakttagelser gällande att företag till stor del saknar den kunskap som krävs vid övergången. Vad vi då ställer oss ytterst kritiska till är varför revisorererna ändå är passiva gällande denna uppfattning, som även verkar vara sanning i praktiken. Något som vidare framkom tydligt i fallstudien är det faktum att företaget förväntar sig mer av revisorns roll än vad revisorererna själva anser sig vara skyldiga till. Det visade sig att företaget förlitar sig till revisorn i så hög grad, att dennes passivitet lett till att företaget dragit slutsatser att inga övergripande förändringar är att vänta i samband med övergången. Enligt respon-

denterna, samt analys av lagtext och tidigare studier, har vi tillgätt information som visar att stora förändringar är att vänta för företaget.

6.5 Förslag till vidare forskning

Då denna uppsats behandlar en övergång som ännu inte skett, blir det självklara området för framtida forskning vilka konsekvenserna av övergången faktiskt blev. I nuläget görs ett stort antal analyser med hypoteser om hur övergången kommer påverka företag och huruvida detta bidrar till en internationell harmonisering. Ett intressant område som identifierats för framtiden är om dessa hypoteser verkligen stämde och om vi går mot ett samstämmigt internationellt regelverk. Revisorer har uppfattningen att de faktiska förändringarna vid införandet av ett nytt regelverk nästan alltid blir mindre än vad som till en början förutspås. Detta på grund av att praxis utvecklas relativt snabbt inom dessa områden, vilket leder till att länder får stort utrymme att anpassa de nya reglerna efter tidigare regler. En intressant frågeställning är därför huruvida en harmonisering faktiskt är möjlig med tanke på alla skillnader som finns mellan olika länder. Ytterligare ett intressant område för forskning som identifierats i studien är anledningen till varför företag förväntar sig mer av revisorer än vad dessa själva anser sig vara skyldiga till. En närliggande fråga är även vems ansvar det är att stänga det glapp som i så fall finns.

6.6 Hållbarhetsrapportering

I uppsatsen belyses problematiken kring ett nytt regelverk som fortfarande inte tillämpats fullt ut. Detta innebär att företag, genom att ta del av sådan information som denna uppsats syftar till att bidra med, kan minska sina korrigeringskostnader i framtiden och på så vis använda dessa resurser till andra områden istället. Genom att ta del av tidigare studier som gjorts vid övergången till nya regelverk, samt expertutlåtanden kring ämnet, kan företag använda detta för att på bästa sätt förbereda sig inför de förändringar som är att vänta. En internationell harmonisering av regelverk påverkar hela samhället, vilket leder till att slutsatserna i denna uppsats som belyser konsekvenserna av en sådan harmonisering, är av nytta för alla parter i en samhällsekonomi. Gällande leasing och leasegivare kan minskade korrigeringskostnader inom redovisningen av detta område leda till ett fortsatt positivt förhållandesätt till leasing. Detta kan i sin tur bidra till att tillgångar i stor grad leasas istället för att köpas och på så vis resultera i en ökad återanvändning och därmed en ökad hållbarhet.

7 Källförteckning

Artsberg, K. (2005). *Redovisningsteori: -policy och -praxis*. (2:a uppl.). Malmö: Liber Ekonomi.

Befring, E., & Andersson, S. (1994). *Forskningsmetodik och statistik*. Lund: Studentlitteratur.

BFN. (1999). *Leasingavtal*. Hämtad 2013-01-30, från <http://www.bfn.se/redovisning/RADET/RR/RR6-99.pdf>

BFN. (2000). *Redovisning av leasingavtal*. Hämtad 2013-02-22, från <http://www.bfn.se/redovisning/VAG/VL00-4-leasing.pdf>

BFN. (2010-11-18). *Bokföringsnämndens vägledning; gränsvärden*. Hämtad 2013-02-13, från <http://www.bfn.se/redovisning/vag/VL06-11-Gransvarden.pdf>

BFN. (2011-10-13). *Information om ändringar i årsredovisningslagen 1 januari 2011*. Hämtad 2013-01-25, från <http://www.bfn.se/aktuellt/info-andringar-i-arsredovisningslagen.pdf>

BFN (a). (2012-06-19). *Information om K-projektet och K-regelverken*. Hämtad 2013-01-30, från <http://www.bfn.se/aktuellt/info-kprojekt-och-kregelverk-20120615.pdf>

BFN (b). (2012-12-06). *Bokföringsnämndens allmänna råd om byte mellan K-regelverk*. Hämtad 2013-02-18, från <http://www.bfn.se/REDOVISNING/RAD/bfnar12-4.pdf>

BFN (c). (2012-12-06). *Bokföringsnämndens vägledning; årsredovisning och koncernredovisning*. Hämtad 2013-02-05, från <http://www.bfn.se/redovisning/VAG/VL12-1-K3-kons.pdf>

BFN. (2013-02-25). *Pågående projekt; K-projektet*. Hämtad 2013-02-25, från <http://www.bfn.se/aktuellt/aktuelltprojekt.aspx>.

Carmona, S., & Trombetta, M. (2008). On the global acceptance of IAS/IFRS accounting standards: The logic and implications of the principles-based system. *Journal of Accounting and Public Policy*, Vol. 27, No. 6, pp. 455-461.

Damant, D. (2000). Financial statements: the agony (of large changes and new complexities) and the ecstasy (of worldwide standards and better figures). *Journal of Asset Management*, Vol. 1, No. 3, pp. 237-244.

De Martino, G. (2011). Considerations on the subject of lease accounting. *Advances in Accounting, incorporating Advances in International Accounting*, Vol. 27, No. 2, pp. 355-365.

Drefeldt C., & Törning, E. (2012). *Finansiell rapportering enligt K3 och K2*. Lund: Studentlitteratur.

Erickson, D., Esplin, A., & Maines, L. A. (2009). One world – One accounting. *Business Horizons*, Vol. 52, No. 6, pp. 531-537.

Eriksson, L. T., & Wiedersheim-Paul, F. (2011). *Att utreda forska och rapportera* (9:e uppl.). Malmö: Liber.

Lipe, R. C. (2001). Lease Accounting Research and the G4+1 Proposal. *Accounting Horizons*, Vol. 15, No. 3, pp. 299-310.

Finansnord. (2013-02-22). *Operationell leasing/Hyra*. Hämtad 2013-02-22, från http://www.finansnord.se/SE/Om_finansiering/Finansieringsformer/Operationell_leasing.aspx

Grant Thornton. (2013-01-09). *Övergång till K3*. Hämtad 2013-02-05, från: <http://www.grantthornton.se/Global/Dokument/Tjanster/Radgivning/IFRS/%C3%96verg%C3%A5ng%20till%20K3%20130109.pdf>).

Henry, E., Holzmann, J. O., & Yang, Y. (2007, October 31). Tracking the Lease Accounting Project. *Journal of Corporate Accounting & Finance*. Retrieved February 15, 2013 from <http://onlinelibrary.wiley.com/bibl.proxy.hj.se/doi/10.1002/jcaf.20361/pdf>

Hung, M., & Subramanyam, K.R. (2004, November). *Financial Statement Effects of Adopting International Accounting Standards: The Case of Germany*. Hämtad 2013-02-05 från <http://fe.upnvj.ac.id/Ebooks/financial-statement-effect-of-adopting-ias.pdf>

Kleerup, J., Kristoffersson, E., Melz, P., & Öberg J. (2012). *Mervärdesskatt i teori och praktik* (3:e uppl.). Stockholm: Norstedts Juridik AB.

KPMG (a). (2012-06-19). *K3 – Beslutet är taget. Hur påverkas du?* Hämtad 2013-01-30, från <http://www.kpmg.com/se/sv/kunskap-utbildning/nyheter-publicationer/nyhetsbrev/perspektiv/perspektiv-nr-3-2012/sidor/k3-beslutet-ar-taget-hur-paverkas-du.aspx>

KPMG (b). (2012). *En snabbguide i K3 – Nytt regelverk för redovisning*. Hämtad 2013-02-09, från <http://www.kpmg.com/SE/sv/kunskap-utbildning/nyheter-publicationer/publicationer-2012/Documents/Snabbguide%20K3.pdf>

Lodin S.O., Lindencrona, G., Melz, P., Silfverberg, C., & Simon-Almendal, T. (2011). *Inkomstskatt – en läro- och handbok i skatterätt* (13:e uppl.). Lund: Studentlitteratur AB.

Marton, J., Lumsden, M., Lundqvist, P., Petterson, A. K., & Rimmel, G. (2010). *IFRS – I teori och praktik* (2:a uppl.). Stockholm: Bonnier Utbildning AB.

Nobes, C. (2011). IFRS Practices and the Persistence of Accounting System Classification. *Abacus*, Vol. 47, No. 3, pp. 267-283.

Persson, C., Pramhäll, C., & Edlund, C. (2012). Nyheter inför bokslutet 2012. *Balans*, nr. 12. Hämtad från FAR Komplet.

Ryfe, D. M. (2005). Does deliberative democracy work? *Annual Review of Political Science*, Vol. 8, No. 1, pp. 49-71.

Rundfelt, R. (2013-01-29). *Lease accounting- we are we now?* Hämtad 2013-02-20, från <http://1company.se/lease-accounting-now/>

Platikanova, P., & Nobes, C. (2006, December). Was the introduction of IFRS in Europe value-relevant? *Social Science Research Network*. Hämtad 2013-02-15, från http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=949160

Scannel K., & Slater, J. (2008) SEC moves to Pull Plug on U.S. Accounting Standards <http://morningbull.blog.tdg.ch/media/00/01/390522480.pdf>

Scharpf, F. W. (2004). Legitimationskonzepte jenseits des nationalstaats. *MPIFG Working Paper*, Vol. 4, No. 6, pp. 1–31.

Schaub, A. (2005). The Use of International Accounting Standards in the European Union. *Northwestern Journal of International Law & Business*, Vol. 25, No. 3, p. 609.

Scott, W. R. (2003). *Financial accounting theory* (3rd ed.). Toronto: Prentice Hall.

SEC. (2007). *SEC Takes action to improve consistency of disclosure to US investors in foreign companies*. Hämtad 2013-02-01, från <http://www.sec.gov/news/press/2007/2007-235.htm>

Sharp, A. D., & Flesher, D. L. (2011, Mars). Mary Elizabeth Murphy's contribution to the Development of International Accounting. *The CPA Journal*, Vol. 81, No. 3, pp. 6-9.

Soderstrom, N. S., & Sun, K. J. (2007). IFRS Adoption and Accounting Quality: A Review. *European Accounting Review*, Vol. 16, No. 4, pp. 675–702.

Törning, E. (2010-11-30). *Expertpanelen: så redovisar du leasing*. Hämtad 2013-02-20 från <http://cfoworld.idg.se/2.13965/1.356267/expertpanelensa-redovisar-du-leasing>

Van Hulle, K. (1993). Harmonization of accounting standards in the EC: Is it the beginning or is it the end? *The European Accounting Review*, Vol. 2, No. 1, pp. 387–396.

Watts, R. L., & Zimmerman, J. L. (1986). *Positive Accounting Theory*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall.

Weil, J. (2004). How leases play a shadowy role in accounting. *The Wall Street Journal*. Hämtad 2013-02-05, från <http://latrobefinancialmanagement.com/Research/Accounting/How%20Leases%20Play.pdf>

Whittington, G. (2008). Harmonization or discord? The critical role of the IASB conceptual framework review. *Journal of Accounting and Public Policy*, Vol. 27, No. 6, pp. 495-502.

Xiaohui Q., & Zhang, G. (2010). Measuring the convergence of national accounting standards with international financial reporting standards: The application of fuzzy clustering analysis. *The International Journal of Accounting*, Vol. 45, No. 4, pp. 334-335.

Zeff, S. A. (2007). Some obstacles to global financial reporting comparability and convergence at a high level of quality. *The British Accounting Review*, Vol. 39, No. 7, pp. 290-302.